

Világhírű kintűtött olmita

Quargli.

Az első olmita gépezetű sajtgyár, mely 1839. évben alapított, újul sajt gyármányából egy posta küldeményként bérmentve és utánvéttel 3 K 70 fillérért. Nagyobb megrendeléseknél a legolcsóbb árk.

JOSEF MEKNER, Olmita-Bahnhof, 10981

Férfőtönyt

dívtos szabással, gyapjuszövetből készült mérték után finom kivitelben 25 kor.-ért
LICHTMANN SANDOR
szabómester, 11090B
Budapest, Rottenbiller-u. 4B.
I. emelet.
Vidékre minták bérmentve.

SCHICHT-szappan

(„Szarvas“ vagy „Kulcs“-szappan).

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan. Ment mindennemű káros alkatrészeketől.

Mindenütt kapható.

11149

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „Szarvas” vagy a „Kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

VASÁRNAPI UJSÁG

51. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ HOITSY PÁL.

FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, DECEMBER 17.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. A „Világkrónika”-val együtt négyedévenként 80 fillérért. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona.

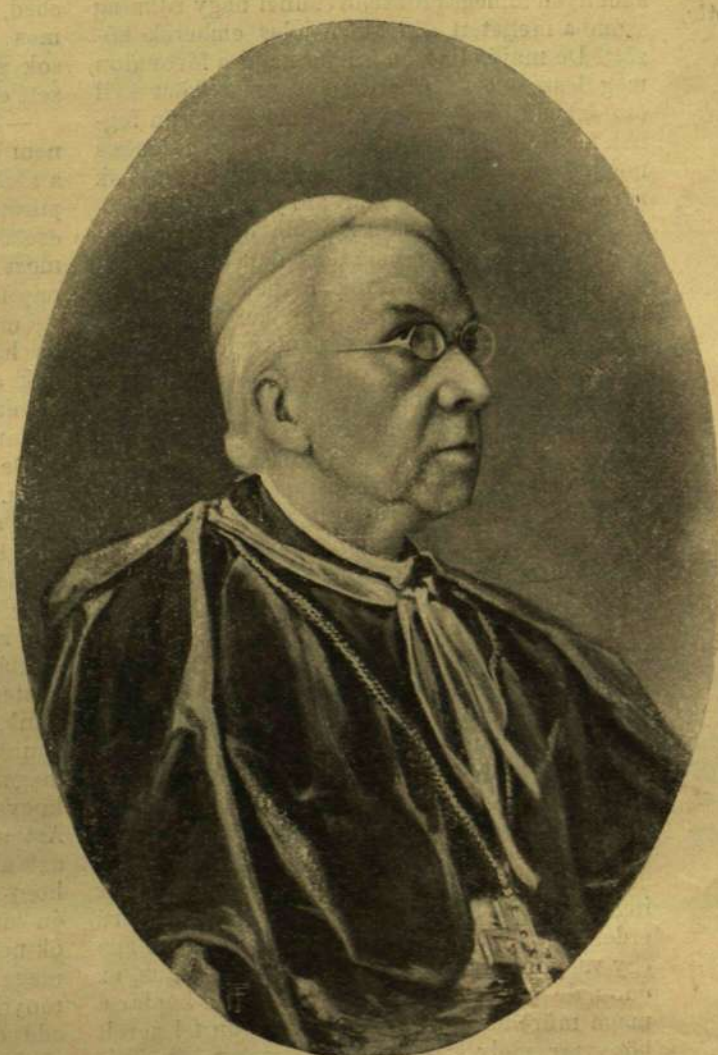
Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

SAMASSA JÓZSEF BIBOROS.

A SZENT ISTVÁN alapította egri egyházmegye nagyerdemű érseke elérte földi pályáján a magyar pap által elérhető legnagyobb méltóságot: biborossá nevezte ki a pápa az e héten megtartott konzisztóriumban. Hetvenhárom elődjének egy évezredre visszanyúló sorozatában előtte Rangoni Gábor, Mátyás király böles tanácsadója, majd, bár csak névleg, Estei Ipoly herceg viselték a bibort. S most, több mint négyszáz esztendő múlva lett Samassával újra egri főpásztor tagja a biborosi szent kollégiumnak. Osztatlan örömmel fogadja ezt a kitüntetést nemcsak a magyar római katolikus egyház, hanem az egész ország is. Az új biboros egyéniségén alapuló erkölcsi nagysága előtt készséggel hajlik meg e hazának minden fia. Értékes élete marandó nyomokat hagy úgy az egyház, mint a haza történetében. A magyar közélet, melynek egy emberöltő óta egyik vezető embere, böles mérsékletét, hazaszeretetét és polgári erőnyeit, az igazság és béke önzetlen szolgálatát becsüli meg benne.

tevéinek azokat, kik e szent szeretet felgyullasztására áldoztak életüket. Mily bensős és áldozatkész az ő apostolsága, arról beszéljenek a számok. Első adománya a szegény árva gyermekeknek szolgált és 25,000 korona összegre rög, szegény özvegy nők javára 50,000, néptanítók javára 129,700, papinyugdíjintézeti segélyalap javára 110,228, szegény állású lelkészek segélyezésére 156,000, segédlelkészek javára 76,500, gazdatisztjei nyugdíjalapjára 50,000 koronát adományozott. Nem követhetjük nyomon ennek az áldásos életnek még csak nagyobb jótékonyági tetteit sem. Samassa biboros szíve mindig kész a szánalomra, segélyre. Nem részletezhetjük a községeknek és városoknak elemi csapások idején küldött ezeket, a szegényeknek, betegeknek juttatott segélyeket, hanem összefoglaljuk azokat az egyesületek és kulturális célok támogatására, templomok építésére és felszerelésére fordított adományokkal, melyeknek nyilvánosságra jutott nagyobb tételai ez évig 6.246.358 korona összeget tesznek ki. Nagy alkotásainak hosszú sorozata mellett hasonló buzgalommal végezte a kormányzás és főpári állás ezereféle teendőit is. A vallásos és hazafias élet emelésére irányuló küzdelmeihez küldetéséből merített erőt. Csak az a hegyeket mozgó erős hit lelkesítette, hogy tenger dölgei mellett ünnepeken és nemzeti ünnepélyeken maga végezze a szertartásokat, predikáljon, körmeneteket vezessen, ismételtelen elzárandókoljon Rómába, stb. Nagy kiterjedésű egyházmegyéjét többször bejárta, hogy a vallásos érület megingása nélkül vezethesse át a változott idő, különösen az egyházpolitiká nehéz viszonyai között és előkészíthesse a jövő társadalmi feladatokat.

A mai társadalmi bajok gyökerének azt tartja Samassa biboros, hogy az Üdvözítő szeretete kihűlt a szívekből. És az emberiség igazi jól-

SAMASSA JÓZSEF BIBOROS.

Ígérem, hogy meggyémnek jó és hű pásztorok leszek, kész leszek életemet adni a nyájért, mely föléd rendeltem. Ez volt a program, melylyel 1873-ban érseki székét elfoglalta. És egygyé téve éjt, napot, mély értelemmel, erős akarattal, apostoli buzgalommal fogott a reá váró nagy feladatok megoldásához. Ma, 32 évi érseksége után, hozzátehetjük, hogy híven betöltötte az Isten által eléje szabott két nagy feladatot: a munkát és kötelességet.

Igazi vezető szelleme volt egyházmegyéjének, melynek minden érdekét egyesítette önmagába. Egyházi, közművelődési, hazafias, emberbaráti alkotásai közül csak a legfontosabbakat jelezhetjük. Átalakította az egri theologiai főiskola tantervét. Treforttal szemben, a ki meg akarta szüntetni, megmentette Eger számára és szervezte a jogakadémiát, melynek fentartásához évenként 22,500 koronával járul. A népiskolák száma érseksége alatt megkétszereződött. Hit-

tevéinek azokat, kik e szent szeretet felgyullasztására áldoztak életüket. Mily bensős és áldozatkész az ő apostolsága, arról beszéljenek a számok. Első adománya a szegény árva gyermekeknek szolgált és 25,000 korona összegre rög, szegény özvegy nők javára 50,000, néptanítók javára 129,700, papinyugdíjintézeti segélyalap javára 110,228, szegény állású lelkészek segélyezésére 156,000, segédlelkészek javára 76,500, gazdatisztjei nyugdíjalapjára 50,000 koronát adományozott. Nem követhetjük nyomon ennek az áldásos életnek még csak nagyobb jótékonyági tetteit sem. Samassa biboros szíve mindig kész a szánalomra, segélyre. Nem részletezhetjük a községeknek és városoknak elemi csapások idején küldött ezeket, a szegényeknek, betegeknek juttatott segélyeket, hanem összefoglaljuk azokat az egyesületek és kulturális célok támogatására, templomok építésére és felszerelésére fordított adományokkal, melyeknek nyilvánosságra jutott nagyobb tételai ez évig 6.246.358 korona összeget tesznek ki. Nagy alkotásainak hosszú sorozata mellett hasonló buzgalommal végezte a kormányzás és főpári állás ezereféle teendőit is. A vallásos és hazafias élet emelésére irányuló küzdelmeihez küldetéséből merített erőt. Csak az a hegyeket mozgó erős hit lelkesítette, hogy tenger dölgei mellett ünnepeken és nemzeti ünnepélyeken maga végezze a szertartásokat, predikáljon, körmeneteket vezessen, ismételtelen elzárandókoljon Rómába, stb. Nagy kiterjedésű egyházmegyéjét többször bejárta, hogy a vallásos érület megingása nélkül vezethesse át a változott idő, különösen az egyházpolitiká nehéz viszonyai között és előkészíthesse a jövő társadalmi feladatokat.

Tudományos buvárlatai eredményét nagybecsű tanulmányaiban, beszédeiben és köteteket tevő körleveleiben tette közzé. Alig van az egyházat és hazát érintő nagyobb kérdés, melylyel ne foglalkozott volna. Az egyház, állam, társadalom, közoktatástigyre vonatkozó tudományos fejtegetései irodalmunknak becses gy-

GERMANDRÉE

FRANCIA SZABADALOM. A szépség útja. Ideális illattal felkeltőül tartós, erősítő és diszkrét. A Germandrée az arcbőrnek egészséges és lédús színt ad. 1900 évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM MIGNOT-BOUCHER, 49, Rue Vivienne, PARIS.

Serravallo

CHINA-BOR VASSAL
erősítőszert gyöngyökdök, vörsegyenek és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 10852
Külföldi. Több mint 3500 orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban állíteres üvegekben á K 2.80, egész literes üvegekben á K 4.80.

RETHY BÉLA

GYÓGYSZERÉSZ
PÉMETEFÜZÜKORKA
BEKÉSCSABÁN
ÁRA 60 fillér.

WACHTL ÉS TÁRSA

BUDAPEST
IV., Eskü-út 6. sz.
(Clotild-palota).
Ajánlja úsan felezerelet raktárát fényképezési készülékek és hozzávaló cikkekben.
Az általánosan elismert kitűnő Wellington papírok és lemezek egyedülállóit. Árjegyzék díjmentesen.

TÉLI FÜRDŐKURA A SZT.-LUKÁCSFÜRDŐBEN.

Természetes forró, meleg, kénforrások, iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermális-fürdők, hidrotheraphia, masszage, szénásv. Olas és gondos ellátás. Cézár, kósnány, idg., bőrbajok és a káli fürdőkúra felől kimerült prospektust küld ingyen a 10876 Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Budapest-Budán.

MARGIT-CREMET,

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű Földes-féle
mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépsít. A Földes-féle MARGIT-CRIME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szerszopok, májfoltok, bőrattkák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak pártatlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erőll mindenki meg fog győződni.
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldés után küldi a készítő: Földes Kelemen gyógyszer. Arad.

MELANOGENE

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a fekete és barna színben.
Ezen kitűnő és ártalmatlan készítménnyel haját, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szín állandó és a természetes színtől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkít. 10689
Ára 2 korona 80 fillér.

Elegáns 6 korona. costümali 6 korona.

Paris egyenlő magában az elegáns sikket és kitűnő jó szabást. Bőrrel szegélyezve meglepő hatást kelt, de kívánatra selyemmel vagy bársonnyal paszpolírozható. Minden darab előrt mérték után gondlald és izéssel lesz elkészítve szolid mintázatú uri ruhá divatelméből fekete, tegethof, drapp és szürke színben, avagy előrendi tiroli lodenből ugyanilyen színekben. Megrendelésnél tessék a faocnt és színt megnevezni, a szélesség, csipő bőségét, alhoszt előírni.
Schossen-Spezialist Weiler, Bécs, Neulerchenfelderstr. 2. Magyar levelezés.

A Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények

az egyedüli foglalkozási játék, a melylyel a gyermekek mindig szívesen játszanak.
Egyik játékszer sem oly sokoldalú, érdekes és olosó, mint az elpusztíthatatlan Horgony-Kőépitőszekrény, mely minden egyes kiegészítőszekrényvel tanulságosabb és a gyermekekre nézve kedveltebbé válik. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépitőszekrény a gyorsan kedvelté vált
Horgony-Hidépitőszekrények
által is tervszerűen kiegészíthető, úgy hogy a gyermekek egy ilyen szekrény beszerzése után pompás vashidakat is felállíthatnak.
Hogy minden kora gyermek számára egy megfelelő szekrényt könnyen és biztosan kiválasszassunk, hozzássuk meg az alant jegyzett czégtől a szép képes kőépitőszekrény-árjegyzéket, mely kívánatra ingyen beküldetik és számos építési mintalapot és felette érdekes elismerő nyilatkozatot tartalmaz. — A Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények és Horgony-Hidépitőszekrények, valamint a Horgony-Mozsaiké és egyéb felette érdekes rakási-játékok minden finomabb játékszerárterben 75 fillértől, 1.50, 3 koronáig és magasabb áron kaphatók. A sok utazást miatt azonban bevásárláskor igen óvatossak legyünk és minden egyes szekrényt a híres „Horgony” gyárijeggyel együtt mint hamisítvány visszautasítsunk; mert okatlan volna, jó pénzt egy értéktelen hamisítványért kiadni. A ki zenekedvelő, az kérjen még árjegyzéket a híres Imperator zenélőművekről és beszélő gépekről.
Richter F. Ad. és Társa,
kir. udvari és kamari szállítók, BECS.
Iroda és raktár: I., Operngasse 16.
Gyár: XIII/1 (Hietzing).
Rudolstadt, Nürnberg, Olten (Svájc),
Rotterdam, Szt.-Pétervár, New-York.

Hogy ESMÉNYI KEBELT

előrhosszan használja ön sz Pilules orientales-t, melyek rövid idő alatt a kiálló nyak- és vállcsontokat eltüntetik, a feketét fejleszítik, erősítik és ismét helyreállítják, a deréknak pedig állandóan kezes embonpont adnak, a néki, hogy a derekat megnagyobbítsák.
A PILULES ORIENTALES az egészséget mindenkor előmozdítják és legérzékenyebb váratok mellett is bevehetőek, fiatal lányok által ép úgy, mint hölgyek által, a kiknek keble a szilárdságot elvesztette vagy azt soha sem bírta. Körülbelül kéthavi könnyű kezelés. Egy doboz ára utasítással K 6.45, bérmentve, utánvétellel K 6.75.
J. Ratié, Pharmacien, 5, Passage Verdun, Paris.
Ausztria-Magyarország részére: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. 10946

Somatose

HÚS-FEHÉRJE.
Legkimagaslóbb, étvágygerjesztő és izom-erősítő szer. 10944
Kapható gyógyszerárakban és droguerárakban.

ereklyetára, mely azonban a nagy közönség számára jóformán hozzáférhetetlen, a Petőfi-Társaságnak a Fővárosi Múzeumban elhelyezett s hézagosságában is igen becses Petőfi-gyűjteménye jóformán minden, a mit a főváros nagy közintézetei e tekintetben föl tudtak mutatni a legújabb időkig. Most aztán újabb ereklyegyűjteménnyel gazdagodtunk az Akadémia által létesített gazdag Széchenyi-múzeumban, a mely hivatva van arra, hogy a bár nem is zajosan jelentkező, de szüntelenül s mélyen érzett Széchenyi kultuszt a nemzetben éleszsze és ápolja.

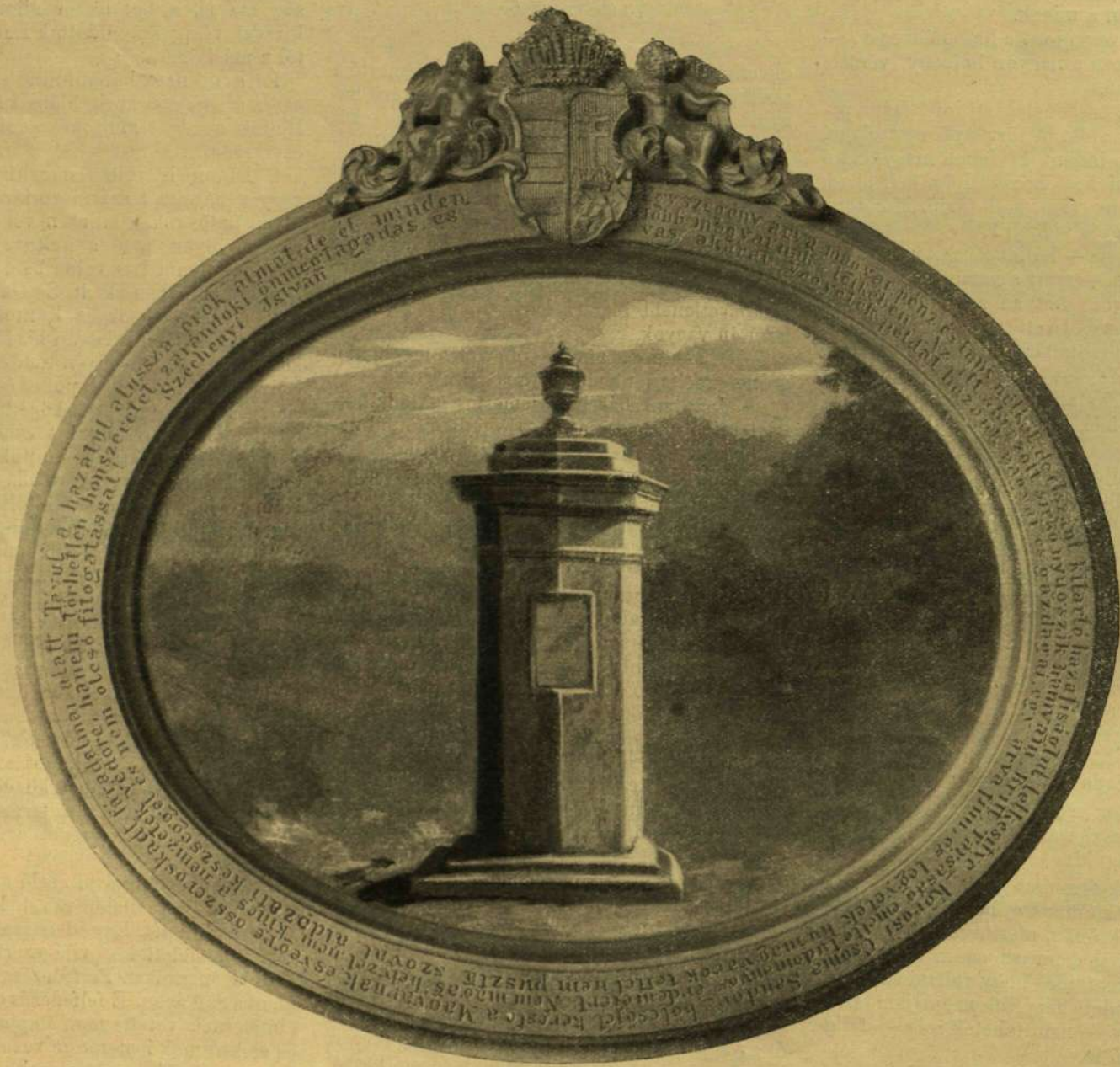
A múzeum megteremtése, bár kezdeti régebbi évtizedekre mennek vissza, első sorban az Akadémia tudós és fiatalos lelkesedésű, fáradhatatlan főkönyvtárosának, Szily Kálmán érdeme. Az ő agyában fogamzott meg 1896-ban az a gondolat, hogy az Akadémia-

iratokat, úgy hogy az így összegyűlt s gróf Széchenyi Béla újabb nagy ajándékával, atyja levelei másolatainak hét ivretű kötetre menő gyűjteményével is bővült anyagból ki lehetett adni a nagy hazafi munkáinak kilencz kötetét.

Ez azonban inkább levéltári, mint muzeális anyag volt. Ép azok a dolgok hiányoztak belőle, a melyek egy múzeumot a nagyközönség számára érdekessé tesznek. De ekkor még nem is gondolt senki ily múzeum szervezésére, a gyűjtésben az Akadémiát a köteles kegyeleten kívül főleg a történeti s életrajzi szempont vezette. Ez az oka annak, hogy egy sereg a múzeumba való tárgy más helyhiján a Nemzeti Múzeumba, Széchenyi tehnikai iratai pedig a kereskedelmi miniszter térképtárába kerültek.

A millenniumkor az Amerikában élő magyarok küldöttsége a Széchenyi, Deák és Kossuth szobrára letett ezüstkoszorúk közül a Széchenyiét

Kálmán személyes közbenjárása és fáradhatatlan buzgalma révén folyton gyarapodott az anyag. Városok, vármegyék is megküldték a belügyminiszter felszólítására Széchenyire vonatkozó irataik másolatait. Szily ha megtudta, hogy valakinél a múzeumba illő tárgy van, fáradságot nem ismerve igyekezett megszerezni s buzgalmaival annyit összegyűjtött, hogy immár hozzá lehetett fogni az anyag rendezéséhez. Az Akadémia palotája első emeletének két tágas helyiségét adta át erre a célra. Itt van most a múzeum; berendezésében főleg dr. Viszola Gyula főgimnáziumi tanár segédkezett önzetlen fáradozással s ő készítette a gyűjtemény pontos és kimerítő katalógusát is. Ebből tudjuk meg, hogy a múzeumnak ma már összesen 6292 darab tárgya van; ezek közül emléktárgy 756, nyomtatvány 1734, a többi pedig kézirat.

A SZÉCHENYI-MÚZEUMBÓL. — KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR SÍRJÁNAK KÉPE GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN ÁLTAL SZERKESZTETT KÖRIRATTAL.

nak feladata és kötelessége Széchenyi emlékét nemcsak irodalmilag ápolni, hanem méltó gyűjteményben is összeállítani a rá vonatkozó emlékeket, ereklyéket. Annyi anyag, a mennyi a múzeum létesítésének kiinduló pontjához szolgálhatott volna, már régebben is megvolt az Akadémia tulajdonában. Gróf Lónyay Menyhért egykori elnök kezdsére még a hetvenes évek második felében megszerezte az Akadémia Széchenyinek azokat az iratait és naplóját, melyeket 1841-ben kelt végrendeletében derék titkárára, Tasner Antalra hagyományozott. Ugyanez időtájt gróf Széchenyi Béla is odaajándékozta atyjának tulajdonában volt iratait, a mint hogy az ő áldozatkészsége juttatta később is a Széchenyi-múzeum tulajdonába a benne levő ereklyék java részét. S ezóta is folyton gyűjtötte az Akadémia a Széchenyire vonatkozó iratokat e célra kiküldött állandó bizottsága útján. Több ízben kiadott felszólításra s a maguk jószántából is sokan ajándékoztak leveleket s egyéb

az Akadémiára bízta. Ez volt a Széchenyire vonatkozó első múzeumi tárgy, a melyet az Akadémia kapott. Ez s még inkább az 1896-ban egy magán-gyűjtőtől kapott Goethe-gyűjteménynek az Akadémia egy külön szobájában való elhelyezése sugallta Szily Kálmánnak a Széchenyi-múzeum létesítésének gondolatát. Az ő indítványára az Akadémia nemcsak fölkarolta az eszmét, hanem az anyagi eszközöket is megadta hozzá: 4000 koronát, a Széchenyi életrajzára hirdetett s eredménytelenül maradt pályázat összegét. Együttal bizottságot is küldött ki a fontos ügy intézésére.

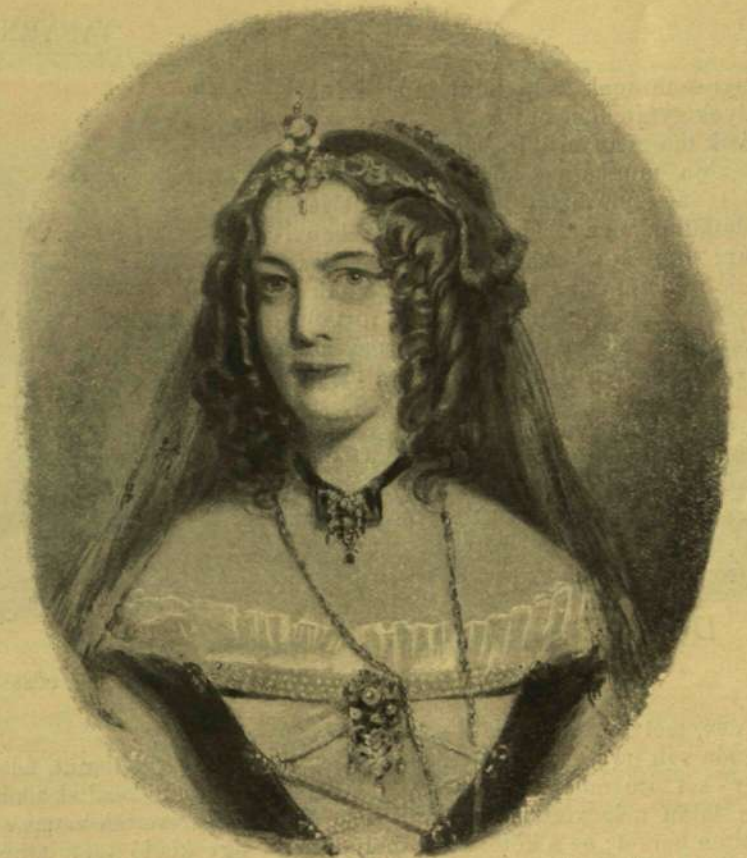
A bizottság felhívást adott ki Széchenyi ereklyetárgyainak tulajdonosaihoz, hogy ajándékozzák meg velük az alakuló múzeumot. Első sorban ismét gróf Széchenyi Béla nagylelkűsége nyilvánult: odaajándékozta az atyjára vonatkozó legbecesebb családi ereklyéket. Ő vetette meg ezzel az ereklye-gyűjtemény alapját. Újabb felszólítások, de sokkal hathatósabban Szily

A két terem közül az elsőben van az emléktárgyak legnagyobb része. Egy külön kis szekrényben vannak a legbecesebb ereklyék: a családi képek, Széchenyinek és nejeének s a család egyéb tagjainak többnyire egykori arcképei, családi csoportképek s néhány emléktárgy. Itt van továbbá Körösi Csoma Sándor darzsilingi síremlékének olajfestményü képe, melyet Széchenyi, Csoma lelkes tisztelője, egy angol ujság rajza után festetett és állandóan íróasztalán tartott. Sárgaréz keretére saját maga fogalmazott szép köriratot.

Egy másik szekrényben Széchenyi ruhadarabjai, majd sétatöbtyei, írószerei s egyéb ily apróságai láthatók. Van egy érdekes csoport a Széchenyi által alapított első magyar falkavadász-társaságra vonatkozó iratokból és képekből. A falakon a nagy hazafi arcképeinek sorozata, a terem közepén levő üvegszekrényekben levelei, egyes műveinek tervezetei, eredeti fogalmazványai. Néhány szobor, köztük Izsó Miklós

Ender vízfestménye után.
GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN IFJUKORI ARCZKÉPE.

Schrötzbey festménye után.
GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁNNÉ.

GRÓF SZÉCHENYI FERENCZ ÉS NEJE GYERMEKEIKKEL. — 1795-iki vízfestmény után.

Doffinger festménye után.
GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN.

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁNNÉ ARCZKÉPEI KÜLÖNBÖZŐ ÉVEKBŐL.

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN ÉLETE UTOLSÓ ÉVEIBEN.

Széchenyi-szobrának szép mintája egészítik ki az ereklyék gyűjteményét.

A másik terem anyagát Széchenynek néhány butordarabja, munkáinak kéziratai, nagyszámú általa írt vagy másoktól hozzá intézett levél adja, nemkülönben a csaknem teljes Széchenyi-könyvtár: munkáinak különböző kiadásai s a róla szóló irodalom. Ez utóbbi a magyar tudomány egy régi, még mindig le nem rótt mulasztására figyelmeztet, arra, hogy ma sincs még megírva Széchenynek hozzá méltó életrajza.

A múzeum most már a nagyközönség rendelkezésére áll s kívánatos is, hogy mennél többen látogassák. Azáltal pedig, hogy az anyagot így lehetőleg teljesen összegyűjti, nagyon megkönnyíti az eljövendő életrajzról dolgát.

DŐZSEI FERENCZ.

1875 — 1905

Az a név, mely e cikk fölé s a hozzátartozó arckép alá van írva, ma még teljesen ismeretlen, egy-két íróember ha emlegeti. Holnap azonban talán már visszhangzani fognak tőle az irodalom berkei; az a kötet vers, mely e név alatt most megjelent, bizonyára nagy feltűnést fog kelteni, mert oly dolgok vannak benne, melyekhez foghatók mélységre és megkapó hatásra rég nem jelentek meg magyar sajtóból. De az elismerés virágai már csak behantolt sirra fognak hullani: a költőt, Dózsei Ferenczet, mielőtt a nyilvánosság, a hír gyönyörűt élvezhette volna, sirba vitték élete viszontagságai. Tragikus élete, tragikus halála talán fokozni fogja mánkái külső sikerét, — csak hogy ez neki nem lesz már elégtétel haszatalan küzdelméért s nem lesz vizsgáztalás retentő szenvedéseiről.

Dózsei Ferencz életéhez hasonló szomorút alig tud említeni újabb irodalmunk története. Külső hasonlatosságok Reviczkyt juttatják eszünkbe, de Reviczky mégis szerencsésebb volt: ha későn, ha betegesen is, de még élve ihalt egy kortyot a dicsőség poharából s munkáival fel tudott törni a nyilvánosság napvilágára. Dózseinek még ez a vizsga sem jutott. Meg kellett halnia, hogy versei nyomdafiákat lássanak, — legfeljebb ha kefelevezetéseket simogathatta meg a haldokló költő remegő keze. Szerencsétlen életviszonyok egész sora s szerencsétlen irodalmi viszonyok játszottak közre, hogy életét megtörjék.

Atyjától, egy korán elhunyt, szegény vesprémi rajztanártól két dolgot örökölt: a szegénységet és a tudóvázt. Az előbbi miatt iskolázását abban kellett hagynia s a szedő-miért mellé állnia inasnak, az utóbbi ettől a kenyéradó foglalkozástól is elűzte s arra kárhoztatta, hogy élete fegyveréig ne tudjon zöld ágra vergődni s kenyér és biztos, emberhez méltó existencia nélkül tessenze életét. Ha nagy nehezen tudott valami foglalkozást találni: rabszolga-munka volt, másolás, nyomdai korrekúra s más effélék. Pedig lelkeben ideálok éltek s agyában eszmék kavargáltak; szemé előtt a képzelet tarka képei rajzoltak: érezte, hogy költő lakik benne. Ez a szörnnyű szakadás külső és belső élete közt egyik oka volt annak, hogy sehol megállapodni nem tudott. Fialtal feleségével együtt folyton vándorolt, városról-városra, — nagy nyomorból nagyobb nyomorba. A Dumántól, Debreczenben, Szegeden, mindenütt üldözte a balsors. Az örökös aktamásolás ellen minduntalan fellázadt s minduntalan újra nyakába kellett vennie az igát. Ez alatt pedig folyton dolgozott, verseket, népszimnűvet, regényt írt s próbálkozott velük pesti lapoknál, írónál. Az ismeretlen, kopott, éhező fiatal embert mindenütt bizalmatlanság fogadta, senki sem ért rá, hogy gyöngébb ifjúkori munkái tömegéből kiválogassa az értékesebb, értebb alkotásokat. Csoda-e, ha lelkét elfogta a keserűség, mikor még emésztő betegsége is nehezítette boldogulását? Még egész fiatal korában öngyilkossági kísérletet is követett el betegkedése miatt, lelki meghasonlása pedig később az elmebaj gyanujába hozta s csak egy szép versének köszönhetette, hogy megszabadult az orvosi megfigyelés alól. Verejtékes és keserves útja utolsó állomásai Budapestre vezették: előbb egy kórházba, a hol hat hónapot töltött, majd egy nagy nyomda korrektorságába. Ez időtájt ismerkedett meg,

DŐZSEI FERENCZ.

szinte véletlenül, néhány íróemberrel, a kik érdeklődni kezdtek a küzdelmes sorsú ember iránt s észrevették benne a költőt. Versei így kerültek egy kiadó társulathoz s a nyilvánosság elé. De mielőtt ez megtörténhetett volna, Dózsei ismét kórházba került szétrombolott tüdőjével. Ott is halt meg most december 3-án s a rákos-keresztúri temetőben hantolták el; s a mint életéről, ép úgy haláláról is alig vett valaki tudomást. Sirjánál ott állt özvegye, ott állt néhány rokona, de az irodalom hiányzott mellőle. Költői lelke úgy szőlőn csak sirjából tör elő, hogy megdöbbenet a lelkeket szomorúságával s bámulatra ragadja mélységeivel.

A most megjelent kötet* csak egy része munkáinak; Mikos Lajos író társunk válogatta össze, ő járt közben megjelenhetése érdekében s ő is írt hozzá előszót, melyből Dózsei életére vonatkozó adatainkat vettük. Összeállítására rendjénél fogva meglehetősen szemléletesen tünteti elénk Dózsei fejlődését s azt a legnagyobb magaslattal, melyet elérnie akart.

A költő sorsát ismerve, csodálhatjuk-e, hogy műveinek alaphangja a mélységes szomorúság, mely sokszor a kétségbeesésig viszi? Hiszen élete egyetlen szenvedés, melyet alig enyhít valami. A nyomorúság, a betegség, a sikertelen küzdelem még a gyönyör forrásait is megmérgezi számára. Szerelme neje iránt s ennek szelíd, tüdő, önfeláldozó hűsége is — költészetének legfőbb tárgya — szenvedés okává lesz a kétségbeesés komor óráiban; az önvád mardossa, a miért a szép szöke asszony életét a maga czélja-vesztett életéhez kötötte, a miért ezt a jó, tisztá, boldogságra termett lelket magával vonzolta a nyomorba. A hol derültebb hangot pendít meg, szinte idegenszerűen hat, mintha vidám szava mögött is ott éreznék lelke keserűségét.

Azért vannak boldogabb órái is, a mikor egy pillanatra megfeledkezik kinjairól s nyájában mosolyog reá a hitvesi szerelem és hűség. Egy ily óra szülte a *«Szerelmes szép asszony»* című szép költemény, egyike a kötet gyöngyeinek, mely így végződik:

A te szép szerelmed
Szívemre vet lángot...
Az enyém befényli
Az egész világot.

Te, drágám, leirod
Szerelmes levélbe;
Én dal közt elszegem
A nagy mindenségbe.

Még az alkotó is,
Ki szívet teremtett,
Gyönyörködve nézi
Ezt a nagy szerelmet.

De mennyire ritkább ez a hang a fájdalomnál! Csak pillanatnyi hangulat, a szenvedésben kifáradt szív reakciója, hogy utána, annál sürebb sötétségbe boruljon. Az igazi mély, megárazó hatású költeményei azok, a melyekben lelke retentő háborgásai kapnak hangot, — ezekben az örök emberi szenvedés lázas, de fantasztikus erővel teljes képei tolnak szemé elé s fájdalommal megmozgatja körülfogta az egész világot. Szava mint a jankiáltás hangzik, mikor *«Vész»* így szól:

Szabott pályán fut a roppant világtest,
A lángsörényű, sápadt üstökös...

* Költemények. Írta Dózsei Ferencz. Budapest, Franklin-Társulat. Ára 3 korona.

Tűzfényt örvénylő szép királyi nap:
Csillagfűgés közt egy és örökös.
Megérti célját minden, a mi él;
Az elvetett mag megfogva s kikél;
Él s dal fizet a kőszá kis madár;
A természetnek mostohája bár...
A föld minden tavaszkor újra él,
Halállal sújtja bár a durva tél.
Nem oktalán, hogy nő a rút bogács;
Ledér lepkét virág mézzel fizet...
Oh, böles természet! hogy érhetne gúnas?!
Czéllal fogantál minden kis izet! —
Leghíványabb férgednek czélja van:
Csak én vagyok a kőszá, czéltalan!

Szenvedései közt a halál gondolata már szinte a megváltás képeit idézi előle:

Remege gondol más a meghalásra,
Én, én nem félek tőle;
Ha szükség van vizsgáztalásra,
Gondolkozom felőle.
A halált én nem sötét rémnek látom,
Mely vigyorogva jön felém...
Nekem szép, kedves angyalarcz.
Ha majd a végső óra eljő:
Rám mosolyog, vizsgátal az...

Az öngyilkosság gondolata — hisz már félig gyermekkorában megbarátkozott vele — ismételtlen meglátogatta. Egyik versében tompa egykedvűséggel ismétli a refraint: *«öngyilkos leszek»*. S ez a tárgya *«Az erdő izent»* című nagyszabású versének, a melyről bizton ki merjük mondani, hogy a legmélyebb hatású, a szívet legerősebben megkapó költemény, melyet évek óta magyar költő írt. Ebben a versben Dózsei magasan fölébe emelkedik önmagának; a végsőig felkavart szenvedély félelmes tisztánlátásával festi retentő képeit, vívódását kiárasztja az egész körüle levő természetbe, képzetele oly biztonsággal adja ki a lelki állapotához illő színeket, akár oly színes, jellemző bőséggel árad a szó, hogy a költemény olvasása az olvasónak is valóságos lelki élmény. E sorok írója évek óta olvassa az újabb magyar költők és költő-jelöltek majd minden munkáját, — de olyan hatást mint ez a költemény, nem tett rá egy sem.

A Dózsei költszete nem az a lelki gyensúlyban élő, a bánattal csak kaczerkódó finomkodás, a melyet mai költőink legnagyobb részénél megszoktunk, — megvan benne életnek minden keserűsége, egész boldogtalansága és megvan benne az az erő, a mely manapság a művészetek minden terén annyira hiányzik. Hogy ez az erő néha kissé nyers, az szinte jól esik a fértatlan lány zöngemények mai világában. Ezen nem akadhatunk fel ép úgy, mint a költő olykor apró technikai fogyatékosságain, vagy a gyűjteménybe bejutott két-három halványabb, gyöngébb versen. Dózsei Ferencz kötetete mindenképen oly irodalmi esemény, melynek az érdeklődés erősebb hullámai kell fölvernien.

*

Az oly szomorú viszonyok közt élt és elhunyt költő utolsó versét, melyet ugyanazon a klinikán írt, a hol Reviczky Gyula meghalt, hagyatéka rendezőjének szívességéből itt közöljük:

Rút őszi nap...

Rút őszi nap; köd, szél, eső, sár.
Egy lélek sincs most odakinn...
Az ablakon a hogy kinézek,
Úgy megvacognak fogaim.
Az ősz, e ködrühás, sápadt rém
Leselkedik ott kint rém.
Beteg tudom rongyokká tépi;
Nem irgalmas, csöppet se szán.

Fekszem a kórház betegágyán,
Rejtőzve ősi rém elül...
Álomba ringató szelíd csönd
Legyez légyn rám itt belül.
De mindhiába őriz és félt:
A fény, puha csönd mind oda...
Az ősz rém surran közéljük,
Es veri őket szét, tova.

De nemcsak ez a durva rém jön;
Kisért egy csöndes, méla árny.
Szörnnyű panasza, vád, bús intőjel —
«Éneklő koldus, jót ne várj!»
Itt a tető alatt vergődött,
S itt törte szét a végtusa;
Itt halt meg ifjan, elvérezve,
A kin s nyomor nagy lantosa.*

* Reviczky.

Nincs alku, számalom, halasztás, —
Bár égve sír a szeretet...
Koldus-poéta, csitt nekéd már,
Lejátszottad kis szereped!
Lantom vihart már nem támaszt föl,
Riasztva az örök szilajt,
Hogy verje végig a világot,
Mig rajt az irgalom kihajt!

Az én életem átok volt csak,
Múlásom sem lesz csöndes itt.
Halálos ágyamat feldulják,
S tiporják vérem gyöngyeit...
Rút ősz, te ködrühás, sápadt rém,
Te zord, irgalmatlan, rideg: —
Még nálad is szörnnyűbbek a vad,
Az átkozott emberszivek!

Dózsei Ferencz.

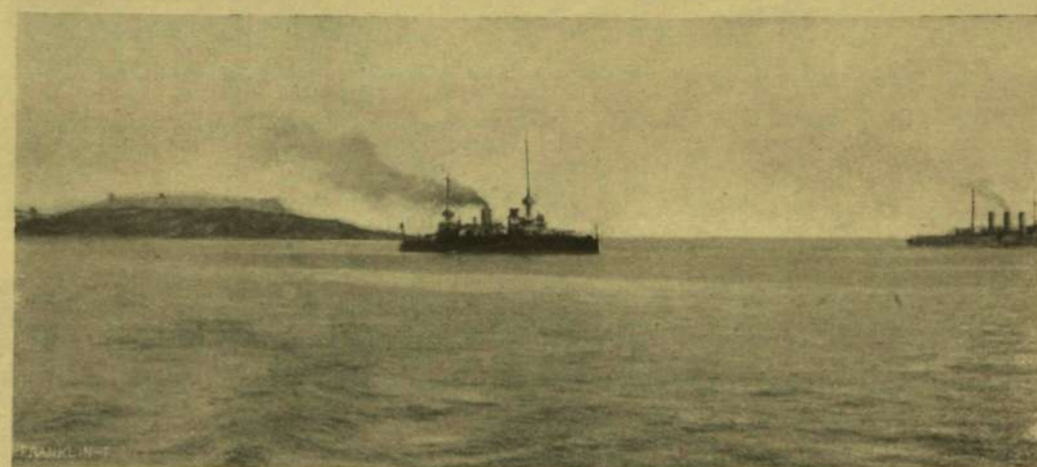
MITYLENE.

Az a nagy adó-exekuczió, a melyet a szövetszert európai hatalmak a török szultán ellen vezettek — flotta-demonstráció néven — minden látszat szerint a végéhez közeledik. A padisah kemény lelkét megolvastotta a hatalmas európai koncert, a melyet neki rendeztek, noha ő kívánta a legkevésbé és immár hajlandónak mutatkozik a kemény öklü hangverseny-rendező követeléseinek a megszívlelésére. Amár itt még a szívével is érzékenyebb dogról van szó: a zsebéről. A szultán bele fog egyezni abba, hogy Maczedóniában a keresztény hatalmak megbízottjai vegyék át az adókezesét fölött való ellenőrzést, a mi az ott élő keresztény lakosság megváltását jelenti a basák zsarolásaitól és sanyargatásaitól. Ez a flotta demonstrációnak ez volt a czélja és fóladata.

Ebben a hadihajókkal operáló fináncművelésben tudvalevőleg a főfinánc, a vezető szerepét a magyar-osztrák monarchiára ruházták a hatalmak. A szövetszert tengeri haderőnek Ripper admirális, a pólai parancsnok a főadmirális, az ő hajóján, a *Szent György* nevű páncélosos leng a vezérlő. Hadműveleti bázisul pedig *Mitylene* vagy *Leszbosz* szigetét, illetve a sziget fővárosának, *Mitylene* kikötőjét választotta.

Ott füstölögnek, mint egy csomó félelmetes, néma füstölögés a két tenger hátán a hatalmas orru acél-várak: rettenetes ágyúik torka rámered a mitylenei Akropolisz romjaira. Egy hazánkfa, *Stein* Frigyes budapesti kereskedő szíveségéből, a ki keleti szünyegetek vásárolni jár most Kis-Ázsiában, néhány friss fölvetelt közölhetünk a demonstráló flotta világból. A fölvetelk érdekesek és érdekes maga *Mitylene* szigete is, a melynek valamikor *Leszbosz* volt a neve és a *Mitylene* nevet a fővárosától kapta.

Ez a sziget valamikor *günokrácia* vagyis *nőuralom* alatt állott. Úgy is írhatók, hogy nőuralom alatt *gönyved*. Ez a meghatározás természetesen csak a férfiakra értendő, de ezekre a legnagyobb mértékben. A nőuralom valóságos rabszolgasorban tartotta őket, a közügyekbe beleszólásuk nem volt, olysami, hogy például általános választói jogot követeljenek maguknak, ezukba se juthattak szegényeknek. Nemesak hogy törvényhozót nem választhattak, de még — feleséget se. A nő joga volt az is, hogy odarendelje valamelyiket maga mellé férjnek. Szólásjogról a férfi természetesen még csak nem is álmodhatott olyan országban, a melyet a nők kormányoztak. És kérdés marad ilyen körülmények között, hogy ha a jog megett volna is, megadódott volna-e az érvényesítésére — a lehetőség. Menekültek is abban a korban a szegény elnyomott férfiak *Leszbosz* szigetéről boldogabb vi-

A SZENT GYÖRGY OSZTRÁK-MAGYAR HADIHAJÓ A MITYLENEI ERŐSSÉG ELŐTT.

dékre, a hol nekik is szabad volt kinyitni a szájukat és kilátásuk lehetett rá, hogy jobb pártit csinálhatnak, mint otthon, a hol a ki nem volt mutató legény, könnyen — pártában hervadt.

Ennek a furcsa kornak már régen vége van, *Mitylene*ben a szultán az úr, sőt ez idő szerint még ő se, mert neki meg a hatalmak parancsolnak. A sziget lakossága aligha bánja ezt, mert ez a lakosság legnagyobb részében görög, a törököt zsarnokának gyűlöli és épen ott történt, a hol most a szövetszert flotta hajói füstölögnek, a mitylenei kikötőben ezélt nyolcvannegy esztendővel, 1821-ben, hogy a görög fölkelők tönkreveték egy török hajóhadat. Elmerült török hadihajók csigával borított roncsai fölött diktálnak tehát most a modern páncélosok a megrémült szultánnak.

FURCSA HAJVISELETEK.

Alig van ága a női tolettetek, a mely az évszázadok során annyi s oly gyökeres átalakuláson ment volna keresztül, mint a hajdís. Hol alacsony, hol toronymagásra emelt, hol szélesre puffasztott, hol sima és egyszerű, hol meg ékszerekkel, tükkel túlterhelt, hol meg minden különös ékesség nélküli szokott lenni. A leghihetlenebb frizurákat Párisban a szerencsétlen *Mária Antoinette* királyné idejében viselték, a ki szeszélyes, túlzásokra hajlandó izlésével a divat minden terén, de különösen a hajdíszekben valóságos forradalmi állapotokat teremtett s példáját vetélkedve követték az udvar előkelő hölgyei. Ez utóbbiak közül különösen *Charles* hercegnő tüntette ki magát; a királyné sikerei nem hagyták nyugodni: ha ez hajdíszen olyan tollakat és szalagokat alkalmazott, melyek mindegyike 50 louis-dorba kerül, a hercegnő olyan tornyot épített szép hajából, melyet nem kevesebb mint tízenegy róf gaze-szövet takart be s melynek tetején lengő tollkoszorú ékesítette. Ezenkívül kis viaszbabák — a hercegnő kis finainak s dajkájuknak viasz-kepei — egy szerencsen gyermek alakja, tarka papagályok s hozzá még egy cseresznyével tele tál voltak a nevezetes hajdís ékességei. Az efféle extravaganciák az akkori *«hajművészek»* képzeletét mind merészebb alkotásokra lelkesítették egyes

ünnepélyes alkalmakra e hölgyek olyan frizurákkal igyekeztek egymást elhomályosítani, a melyek valóban teljes mértékben túl voltak már az észszerűség határain. El sem bírjuk képzelni, hogy birták el ezeket az óriási diszket kicsi fejükön a hölgyek s a hiúságnak a vetélkedésnek mily túltengése kényszerítette őket, hogy ezek viseletével kinezák magukat.

Nehéz, fél-méter magas drót vagy vas-vázon felkötve, virággal tollakkal, szalagokkal, pillanatokkal madarakkal teletűzelve, ezenkívül többnyire még guirlandokkal és gaze-fátyolokkal körülvéve, az ilyen hajdís nemcsak roppant nyomást tett a fejre, hanem ahhoz is különös vigyázat és ügyesség kellett, hogy viselőjük el ne veszítse egyensúlyát. Ilyen módon megterhelt fejfel valami ünnepélyre menni, már magában is kin és aggodalom volt, mert útközben vagy a kocsi pallóján kellett a hölgyeknek térdelnie, vagy egyik sarkába huzódnia s a fejét fölvest ferdén tartania. Ha az ily hölgy hordszéken ment, annak le kellett emelni a födelét, hogy a nyíláson jó magasan ki lehessen dugni a frizurát.

Nagyon kedvelt hajdís volt az *«à la Colisse»* nevű: az elű szélesre fésült, berizsporozott haj oldalt s hátul vastag tekercsekbe volt csavarva; fölül messze kimagaslott egy hatalmas *«haj-puff»*, selyem szalagokkal és tollakkal beagatva. Még sokkal groteszkebb volt a csak nagyon előkelő hölgyektől viselt *«Pouf à la Virginie»* frizura: valóságos kábító szövevénye a kénység, tarka-csikos gaze-nak, fekete szegélyű szalagoknak, mindenféle elszórt róza, lilium vagy heliotrop koszorúknak. Az alapot pedig mindehhez a feszes, merev fűrtökbe csavart, erősen rizsporozott haj adta, a melyhez vas-vázra tűzelve csatlakozott a szövetek, szalagok és virágok egyvelege. Három drága, nagy, színes toll koronázta ezt a csodálatos hajviseletet.

Idővel ezek a hóbortosságok is kevésnek bizonyultak a divathölgyek számára, a túlzás nem ismert határt. Egész csendélet-gyűjteményeket raktak a fejükre, sőt valóságos kis kerteket, terrasz-szerűen elhelyezett virággyakkal, aranyos kerítésű tavacszkákkal, bokrokkal; gabonaföldeket, óriási kalitkákat, tarka tollú ma-

FRANKLIN

MITYLENE KIKÖTŐJE.

Stein Frigyes eredeti amateur fölvetel.

EGY HADIHAJÓ LEGÉNYSÉGE PARTRA SZÁLL.

darakkal, sőt pásztor-játékokat, vadász jelene-
teket, erdei idilleket ábrázoló hajdász is akadt
nem egy. A legérdekesebb mindezek között egy
hajót ábrázoló hajdász volt, a melyhez a «la
belle Poule» nevű francia fregatt s az «Are-
thusa» nevű kisebb angol hajó közti harc
adta az ötletet. A «la belle Poule» legénysége
vitéz magatartásának emlékét ünnepelték az
akkori hangadó hajművészek az «à la belle
Poule» nevű csodás frizurával: a haját hullám-
alakú puffokban rendezték el, hogy a tenger
vizét jelképezze s a tetejébe közepén egy csinos

fregattot állítottak, előírás szerint fölszerelve
ágyúcskákkal, árboczokkal, hajókötelekkel és
büszkén dagadozó vitorlákkal, sőt a legénység
sem hiányzott, piczike viasz-matrózk alakjában.

Igen leleményes volt a «bonnet à la bonne
mama» nevű hajdász, melynek már a neve is
arra czéloz, hogy a hölgyek szigorú gondolko-
zását, de könnyen rászédhető mamáinak becsapá-
sára való. A szigorú garde des dames előtt,
mint aránylag szerény, egyszerű és csekély ter-
jedelmű frizurának látszott, belseje azonban
oly furfangosan volt mindenféle rugókkal el-

látva, hogy egy csekélyke nyomásra egyszerre
három láb magasságra is kitért. A frizura
t. i. annál elegánsabb volt, mennél magasabba
tornyosult; a fodrászok fő becsvége az volt,
hogy a hölgyek feje álluktól a hajdász tetejéig
legalább is egy méter hosszú legyen, úgy hogy
az arcz úgy tűnt fel, mintha a test közepében
volna elhelyezve. Mária Antoinette királyné
hires fodrászáról, a ki igen kis termetű ember
volt, azt mondták, hogy csak létrán fel alá mász-
kálva tudta nyulának, magas úrnője haját kellő
magasra tornyosítani.

JELADÁS ZÁSZLÓVAL A HADIHAJÓKNAK.

A NEMZETKÖZI FLOTTA-TÜNTETÉS MITYLENE ELŐTT. — Stein Frigyes eredeti amateur fényképe.

A HÉTRŐL.

Magyar csodagyermek. Minden pálya zsú-
folódik. Még a csodagyermek pályája is. Az
utóbbi időkben meglepő módon megsokasodtak.
Meggzűletett az a tréfa, hogy ma már az az
igazi csodagyermek, a ki semmi csodát se tud,
a dobogón pedig csak az a kis csodahegedűs
hat, a ki a dadája karján jelenik meg a közön-
ség előtt. A ki már a maga lábán is megáll,
elismerésre csak úgy számíthat, ha nemcsak
úgy hegedül, mint egy «nagy», hanem úgy, a
hogy a nagyok se tudnak. Szóval, ha művész,
a ki nem a gyermek voltával igéz meg, hanem
a muzsikájával. Nem a kora éretlenségével,
hanem a tudása érettségével. Ha a csodagyermek
immár meglehetősen számos hadát a
nacionáléjuk szerint csoportosítjuk, kiderül,
hogy Magyarországnak olyan nemzeti had-
serege van ebben a nem a török szultán ellen
demonstráló nemzetközi koncertben, a mely
Ausztria nélkül is megadja nekünk a nagy-
hatalmi rangot. Magyar fiú a művészi rangban
legelső csodagyermek is, a kis Vecsey Feri, a
kinek királyok tapsolnak és királynék tömik
meg a száját cukorkával. Magyar legényke, és
pedig tősgyökeres magyar gyermek, a másik is
az elsők között, a kis Kún Árpád, Kún Árpád
képviselő fia, a ki nemcsak művésze a zenének,
hanem poetája is. Ez a tiz esztendő gyönyörű
fiúcska nemcsak csodálatosan hegedül, hanem
a saját szerzeményeit is hegedüli. Sőt mások-
kal is eljátszatja. Ezelőtt két esztendővel, mint
nyolcz esztendő gyermek korrektül, tele biztos-
sággal és lélekkel eldirigált egy nyolczvan tag-
ból álló zenekart. Ó az apró csodahad legsok-
oldalúbb talentuma. A kis Geyer Stefi, a ki a
női nemnek szerzett a dicsőségre való jog-
egyenlőséget a csodagyermek között, szintén
magyar, budapesti leányka és magyar fiú a kis
Szigeti Jóska is, a ki most aratgatja a diadal
első kalászeit. Szóval van rá okunk, hogy büsz-
kék legyünk a mi gyerekművészeinkre, a kik
világszerte dicsőséget szereznek a magyar talen-
tumnak. Legyenek hűségesekek a magyarságuk-
hoz és maradjon hű hozzájuk a művészet, a
mely koszorút tett tiszta homlokukra.

*
A bécsi asszonyok. Minálunk még csak a
férfinép általános választói jogának követelése
döngeti a kapukat — az igaz, hogy sokszor a
szó legszigorúbb értelmében döngeti, — a szom-
szédságban, ott túl a Lajtán már a női lelkek

Makart Hans : Solymászó nő.

Putaky László : Burgonyaszüret.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

STEPHENSON GYÖRGY.

ben is megmozdult a jogérvés, a mely nemcsak az állhatatlan asszonyi politikának, hanem a politikáló asszonyoknak is helyet követel a közügyek intézésében. Bécsben vasárnap hatalmas gyűlés volt a nők választójogának kiküzdése érdekében. Az ilyen mozgalmat könnyebb tréfával elintézni, mint ellene komoly argumentumokkal hadba menni, mert bizonyos, hogy ha az embernek lenne is komoly mondanivalója, bajos mesterség lenne szóhoz jutnia. Ezért is nevezetes eredménye a bécsi gyűlésnek, hogy minden szónoka elő tudta adni a mondandóját és esti kilenc órára a gyűlést már be is fejezheték. Az előadott argumentumok között volt olyan is, a mi csakugyan argumentum-számba mehet. Egy nagy bécsi szabóüzlet tulajdonosnője például igen tetszetősen tudott érvelni a gyűlés követelése mellett:

— Én — mondotta, — harmincz alkalma-zottamnak fizetem az adóját. Ennyivel járlok hozzá az állam költségeihez. De viszont az állam nem adja meg nekem azt a jogot, a melyt a háziiszlógám élvez az adójáért, a melyt nekem kell megkeresnem.

Ez fogas szó, mert van abban valami, hogy a kit az állam elég érettnek tart kötelességek teljesítésére, érettnek érezheti magát jogok gyakorlására is. Súlyos sértés lenne a női nem ellen egy olyan állásfoglalás, a mely valamely jog gyakorlására a nőt képtelennek hirdetné. De ez a bécsi mozgalom most aligha időszéri. Ausztriában most hozzák be az általános választói jogot, természetesen csak a férfiak számára. Ha most már a nők is föllépnek hasonló kívánsággal, még meg talál ismétlődni odaát a méltatlankodó könyvelő és a méltányos főnök ismeretes esete. A méltatlankodó könyvelő ugyanis egy napon ezzel a panaszszal állított be a princoipálisához:

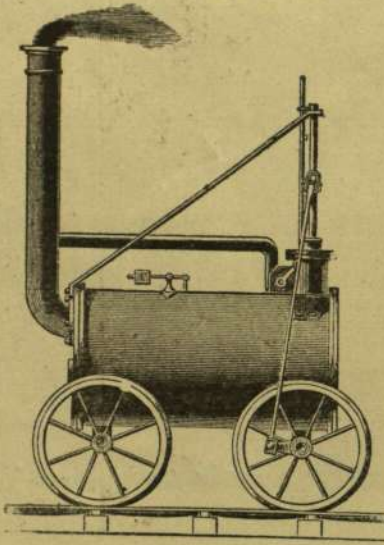
— Főnök úr fölemelte a kollegám fizetését, az enyémet pedig nem, holott én ugyan úgy dolgozom, mint ő. Ez ellen én fölszólalással élek.

A mire a méltányos főnök szelid mosolylyal így felelt:

— Önnek igaza van, barátom, és én elfogadom az érvelését. Vegye tudomásul, hogy ezenel visszavonom a kollegájá fizetésjavítását; ő is csak annyit kap, mint ön.

*
Az új angol kormány. Balfour miniszterelnök nem várta be, míg pártja a választáson kisebbségbe kerül, lemondott, még mielőtt megbukhatott volna. A parlamentben még volt valamelyes többség, igaz, hogy kicsiny és ingadozó, de éreznie kellett, hogy kiunt a nemzet többsége nem áll többé mögötte. Közel egy esztendő óta nem áll támogató konzervatív párt jelöltje — egyetlen egyet kivéve — minden pótválasztáson vagy időközi választáson megbukott és régi konzervatív kerületek liberális képviselőket küldöttek a parlamentbe. Szóval: tiz esztendei uralom után a konzervatív párt a nemzet többségének bizalmát elvesztette és Edward király a nemzeti akarat e fordulatának megfelelően a liberális párt vezéré, Campbell-Bannermann-t hívta meg első tanácsosának. Egy híján hetven

esztendő ember az új angol miniszterelnök és tizenhat esztendeje vezére a pártnak, a mely immár a brit birodalom ügyeit intézni hivatva lesz. Egy unionista, tehát a politikában vele szemben álló lap az új miniszterelnök személyével foglalkozván, azt írja róla, hogy «párt-hívei nem szerethetik jobban, mint a mennyire ellenfelei tisztelik.» Ez a néhány szó bizonyára eleget mond egy politikus jellemzésére. Campbell-Bannermann skót eredetű ember, atyja tekintélyes kereskedő volt Glasgownban és mint ennek a városnak a polgármestere halt meg. Őt harminczkét esztendő korában választotta meg első ízben Stirling Burghs kerület és azóta, harminczhét esztendő óta állandóan ezt a kerületet képviseli. Roppant világos eszű, megmondott szavú és rendíthetetlenül igazságszerető ember, a ki a politikában se tartja mellőzhetőnek az erkölcsöt. Ezért volt tüzes ellensége a búr háborúnak is és ha tiz évvel előbb jut kormányra, Krüger szerencsétlen nemzete nem vesztette volna el szabadságát. Nagy barátja a

TREVITHIK LOKOMOTÍVJA 1805-BŐL.

munkásoknak, ellensége minden elnyomásnak, lelkes híve a japánokkal való szövetségnek és a Franciaországgal való jó barátságának. Úgy nevezett erős kabinetet alkotott, a tizennyolc új angol miniszter csupa kiváló férfú, igazán vezetésre hivatott elme. Az erősek között is a legerősebbek Asquith, a liberális párt alvezére és az angol parlament egyik legjobb szónoka, továbbá lord Gray, az új külügyminiszter, veje Rosebery lordnak, a ki elődje volt Campbell-Bannermannnak a liberális párt vezérségében. Az új kormány első teendője az lesz, hogy megkerdezi a nemzetet. Új választást rendez, a melytől nagy, legalább is másfél száz főnyi többséget remél a parlamentben.

*

A bögötei iskola. A bögötei iskoláról már sok szó esett az újságokban. Megemlékeztünk dolgaról mi is. Most rajzban is bemutatjuk az olvasónak. Tiszteletre méltó oldalról azt közlik velünk, hogy ez az iskola állandó akarja a népek és nem kárát. Angol mintára épült, s úgy tanítanak benne, mint a megfelelő angol iskolákban: az élet szükségleteit nézik első sorban. A mellett az önálló gondolkodásra szoktatják a fiút. Közlik velünk azt is, hogy az, a mi ez iskolával szemben annyit szöszöszöszre adott alkalmat: félreértésből származott. Az iskola alapítójától távol áll, hogy földfelszótást és más efféle akarjon taníttatni. Mindent igaz örömmel vesszük tudomásul és adjuk közre. S kívánjuk az iskolának, hogy ne csak sok derék embert de sok jó honpolgárt is neveljen ennek a mi szép hazánknak.

A SZÁZ ÉVES LOKOMOTIV.

1905-nek a végét járjuk és a mi jubileumot kedvelő időkben megelégedtünk egy évszázados jubileumról.

Száz évvel ezelőtt, 1805-ben készítette Trevithik kapitány az első lokomotívot, mely kocsiakat vontatott maga után. Igaz, hogy ezek csak szesz kocsiak voltak, de az a mozdony, a mely vitte

STEPHENSON RÓBERT.

őket, mégis csak őse a mi száguldó vasparipánknak.

Nézzük meg a képmását; száználmas alkotásnak tűnik fel ez a száz év előtt készült mozdony! Pedig mikor 1805-ben Trevithik egy angol bányában először indított vele útnak egy olyan vonatot, a melynek 20 tonna volt a súlya és óránként kilenc kilométernyi utat tett meg, örömriválásban tört ki egész Anglia s hitelenül csóválta fejét a kontinens.

Az első menet egy februári napon a kora hajnali órákba volt kitéve. Erre csak szakemberek: gépészek, bányászok voltak hivatalosak. Mikor a bánya bejáratában meglátták a prűszkölő, sűrű fekete füstbe burkolt gépet, csak nem akarták elhinni, hogy Trevithik ezzel akarja megindítani azt a sok kicsi szesz kocsiat, a melyeket azelőtt nehezen birtak el még — jó lovak is.

Volt, a ki apróra bebizonyította, hogy a mozdony nem fog megindulni még egymagában sem, nemhogy még terhet is vontasson maga után. Forogni csak fognak majd a kerekei, az lehetséges, de hogy előre is menjen az a gép, a mely a hajtó erőt létesíti, abban már erősen kételkedtek.

Maga Trevithik állott fel a mozdonyra; kezébe fogta a gőszabályozót, megnyitotta lassan, óvatosan, hogy hiba ne essék a gépezetben, a mozdony azonban nem indult meg. Lejebb húzta a szabályozót, hogy több gőzt engedjen a hengerbe, de a gép még most sem engedelmesskedett. A körülötte állók gúnys nevetése nem zavarta meg Trevithiket; hírtelen kézmozdulattal egészen kinyitotta a szabályozót, úgy, hogy a gőz teljes nyomással áramlott a hengerbe: a kerekek tényleg megindultak, de ott köszörültek a sínek és a jósk nagy örömeire bizony nem indították meg a lokomotívot. Ez az öröme azonban csak néhány másodpercig tartott; a fűtő két maroknyi homokot szórt a kerekek alá és mindnyájk nagy ámulatára abbamaradt a köszörülés. Lassú, szabályos menethen haladt előre a mozdony és vitte maga után a kocsiort.

A kik résztvettek ezen az első menetben, ha tudták is, hogy nagy dolgok szentani, mégsem sejtették, hogy ez a kis, igénytelen mozdony egy évszázad alatt nélkülözhetetlen segítője lesz az emberiségnek.

Söt évekkal azután, hogy Trevithik mozdonya megindult és ezzel megnyitotta a haladás óriási perspektíváját, még mindig kétkedő gyanakvással fogadták azt az eszmét, hogy a lokomotívok nagyobb teret juttassanak a közlekedésben. Igaz, hogy a Trevithik lokomotívja messze is állott a tökéletességtől.

Egy régi angol képen azt látjuk, hogy a vonatot kis lejtőn felfelé mozdonyostul kötélén húzza egy álló gőzgép, mely a domb tetején van elhelyezve. Valami nagy erőt a lokomotívval kifejteni tehát nem lehetett. 1828-ig nem is használtak mátra, mint szesz kocsi szállítására. Ez időtájt Trevithik neves már lassanként feledésbe merült; elhomályosította Stephenson Györgynek és fának, Róbertnek a hire. Igaz, hogy ők a Trevithik nyomán haladva építették

lokomotívjaikat az 1823-ban alapított gyárukban, de ezeket rövid néhány év alatt oly tökélyre emelték, hogy az általuk szerkesztett mozdonyok már nemcsak bányák üzemére, hanem a mai értelemben vett vasút céljaira is alkalmasakká lettek.

Nekik köszönhető, hogy két kereskedelmi város: Liverpool és Manchester egyre növekvő forgalmának gyorsabb lebonyolítására 1829-ben megépítették az első nagyobb szabású vasutat. Óriási küzdelmükbe került, míg ezt elérhették. Mikor a kiküldött parlamenti bizottság azon tanácskozott, hogy miképen is lehet megvalósítani a kocsi menetét egyik városból a másikba, sokféle kalandos terv merült fel. A lokomotívot, a mely pedig már közel egy negyed századdal előbb született meg, még kevésbé becsülték; és a bizottsági tagok nagy része mint legmesszebbmenő újítást csak azt akarta elfogadni, hogy minden állomáson egy-egy gőzgépet állítsanak fel, a mely kötél segítségével húzza a vonatot állomásról-állomásra.

Az ifjabbik Stephenson, a kit, mint akkortájt már híres mérnököt, szintén meghívták a tanácskozásra, minden tudását és rábeszélő képességét felhasználta, hogy eltérítse a bizottságot ezen abszurd terv végrehajtásától. Gúnyosan fogadták kijelentéseit és érveit. Azt az ígéretét pedig, hogy elvállalja oly mozdony építését, mely 90—100 tonna súlyt óránként 25 kilométer sebességgel szállít tova, komolyan se vették. A «Quarterly Review»-nak, a már akkortájt is jónévi folyóiratnak a válasza erre a következő volt: «Lehet-e valami kézzelfoghatóbb módon nevelés és meggondolatlan, mint az az állítás, hogy egy lokomotívunk kétszer akkora lesz a sebessége, mint a postakocsi. Hiszen ha ilyen gépre rábízzák magukat az emberek, legközelebb akár ráülhetnek egy kilőtt rakétára is, hogy hamarabb jussanak egyik helyről a másikra.»

Képzelték, hogy Stephensonnak mennyi fáradságába került, míg a tudatlanság ily monumentális megnyilatkozásaival meg tudott küzdeni. Bemutatta a bizottságnak eddig épített lokomotívjait, elvitte őket próbamenetekre és tanította őket egyenként, magyarázta a mozdony szerkezetét valamennyiüknek, míg végre hajlandóknak mutatkozott arra, hogy tervét elfogadják. Az utolsó tanácskozáson aztán meggyeztek, hogy a mozdonyok átlag 20 kilométer óránkénti sebességgel kell haladnia és menetenként legalább 20 tonna terhet kell szállítani Liverpoolból Manchesterbe és viszont.

Egy böles bizottsági tag még most sem tudta teljesen elfojtani hazafias aggodalmait. «Azt, hogy ilyen sebesség elérhető — mondotta — már csak el kell hinnem; de micsoda veszedelmes helyzet állhat elő, ha ilyen gyors menetnél teszem egy tehén áll a mozdony elé!» «A helyzet tényleg veszedelmes — felelte Stephenson — de csak — a tehénre.»

Mint hogy a Stephenson-gyáron kívül ez időben már mások is készítettek bányalokomotívokat, pályázat útján döntöttek el, hogy ki legyen az elsőbbség és ezzel együtt a mozdonyok szállítása.

1829. okt. 1-én tartották meg az első mozdonyversenyt, mely alkalommal Stephenson «Rocket»-je játszva verte le három versenytársát. Sebessége óránként egyes helyeken 40 kilométerre is felemelkedett és mikor 1830 szept. 15-én, ezelőtt 75 évvel, megnyitották a Liverpool—Manchester vasutvonalat, ezernyi újjongó tömeg üdvözölte a két Stephensont, a modern vasut megalapítót. Az ő nevik azóta egybeforrott a vasut megalapításával; pedig ezáltal igazságtalanságot követünk el Trevithik kapitány emlékének, mert neki oroszlanrésze volt a feltalálás érdemében. De hogy Stephensonéknak sem jogtalanul jutott ki a babérból, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy míg 1805-től 1830-ig csak vajudott a vasut kérdése, addig az ő működésük kezdetétől 1830-tól alig 15 év alatt 332 kilométerrel 17424 kilométerre emelkedett az angol vasutak vonala.

A kontinensen lassabban ment a dolog. A németek irigy szemmel nézték ugyan Anglia eredményes kísérleteit és maguk is hozzáláttak Trevithik és néhány követőjének példája után lokomotívok építéséhez, de ezeknek siralmas végük lett. Az első sőt sehogyan sem akart megmozdulni és így kénytelenek voltak álló gőzgépet használni hozzá venni; a másodikról pe-

A BÖGÖTEI ISKOLA.

dig azt mondja az akkori szakvélemény, hogy «a legjobb eredmény, a mit elérhettek vele, 20—30 lábnyi mozgás volt, de e közben is sűrűn kellett tolassal vagy ütessel segítségére lenni.»

1835-ben végre megnyílt Nürnberg és Fürth között az első német vasút, melyhez 1850-ig még körülbelül 6000 kilométernyi vonal kiépítése csatlakozott.

Nálunk 1846 július havában adták át a forgalomnak a pest-vázi vasutat, melyet már 1847-ben a ceglédi vonal követte. Azóta aczél-sínek sűrű hálója vonja be hazánkat, a melyek éltető erei az ország vérkeringésének, a forgalomnak.

Mikor a simán haladó Pullmann-kocsi párnáin pihenve, kitekintünk a szédületes gyorsasággal elmaradó vidékre, szenteljünk egy percznyi halás megemlékezést azon férfiaknak, a kik megajándékozták a világot geniejük gyümölcseivel. Jóltevői ők az emberiségnek.

P.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

*Karácsonyi albumunk szétküldését, melyet már lapunk legutóbbi számában is jeleztünk, kiadónk általunk a héten befejezi s az albumot a mai postával összes előfizetőink meg fogják kapni.

Deák Ferencz munkái. Deák nagy hagyatéka ma már nemcsak a minduntalan rája hivatkozó politikának anyaga, hanem a történeti és irodalmi érdeklődésnek is. Nemcsak a nemzet életének irányítói találnak benne örök tanulságot, hanem a széles körű nagyközönség is, mint a magyar esz egyik legnagyobb nyilvánulásában. Ezért nagy a becsese a közművelődés szempontjából is az olyan gyűjteménynek, mint a mely most «Deák Ferencz válogatott munkái» címmel a «Remekírók képes könyvtára» című vállalatban megjelent. Egy több mint negyedévszáz lapnyi kötetben össze van állítva Deák beszédeinek s egyéb politikai iratainak legjava, oly rendszerrel, hogy a nagy államférfú egész nyilvános pályája, gondolkodásának fejlődése is kiomborodik belőle. S minduntalan találunk közöttük olyan gondolatokat, sőt egész beszédeket is, melyek a jelen politikai feladataira és eszmégramlataira is világot vetnek s tanácsul szolgálhatnak felfogásunk kialakítására. A kötet az 1833-ban a jobbágyok személy- és vagyonbiztonságáról mondott beszéddel kezdődik; a régebbi beszédek legnagyobb része szintén a jobbágyok kérdéseire vonatkozik. Majd a 40-es évek második felében napirendre került nevezetes kérdések elvételének meg előttünk, hogy aztán a kiegyezés nagyszabású alapvető okirataihoz jussunk. A kötetet Deák utolsó parlamenti beszéde zárja be, melyet az állam és egyház viszonyáról 1870-ben mondott. Az

egybeszedte Deák életíróját, Ferenczi Zoltán látta el bevezetésekkel és magyarázatokkal s ő irt elébe életrajzot is. Emelik a kötet becsét az illusztrációk is, melyek közt van Deák arcképe R. Hirsch Nelliől, s több Deák életére vonatkozó érdekes kép. A haza bölcsének beszédeiből Kónyi Manó által összegyűjtött nagy gyűjtemény nem mindenki szerzheti meg, míg ehhez a kötethez bárki hozzáférhet s ezért bizonyára nagy haszna lesz Deák eszméinek s politikai egyéniségének általánosabb s behatásos megismertetésére.

Őszi harmat után. A költők sokszor megczáfolták magukat. Így Endrődi Sándor is új verses-könyve előhangszerű első darabjában így szól:

Itt állok életnek alkonyától
S bús árnyaitól búsan elborítva.
A mult utánam szállong, mint a fátyol,
És belerémlik késő álmaimba;
Dalom nem buzdul többé föl magdától,
Fáraszt is, untat is az írka-fírka,
S ha néha fölver egy-egy gondolat:
Formát nem ölt, csak lázongás marad.

Ha aztán olvassuk tovább a kötetet, lapról-lapra, versről-versre nyomósabb czáfolatát találjuk e melancholikus soroknak. Örömmel vesszük észre, hogy a költő, ha élete alkonyáról beszél is, sohasem volt annyira alkotó ereje teljességében, mint most és sohasem teremtett örömeiből szebb virágok, bánatából szinesebb gyöngyszemek. A kötet elején levő anakreoni dalok a férfias jókedv oly melegségével hatnak, a csapongó, könnyed vidámság oly művészen elegyül a sorok közül kiérző komolysággal, hogy szerencsésnek kell mondanunk azokat az órákat, melyek e szép dalokat szülték. Csokonai ógynics, a ki oly dallamosan pengette volna a görög költő lantját, mint Endrődi. Az «Elvirágozott kikeletből» című ciklus már más hangot szólaltat meg: a szerelmét, — egy keletkező új érzését, mely régi gyönyörök, régi keservek romjain virágozik fel melázó hangulatu szépségben. A haza, az emberiség sorsán való elborongás, egy-egy vallásos hangulat szólal meg a «Tarlóvirágok» sorozatában. Endrődi érzékeny, könnyen s mély hullámlásába jövő szíve a maga teljes gazdagságát tárja elénk e ritmusokban, árnyalatokban gazdag, festőien kifejező nyelve pedig hajlékony és hálás anyaga művészi alkotó kedvének. Kedves ajándék az olvasó közönségnek Endrődi e becses lírai kötete s egyuttal biztosíték arra is, hogy a költő frissen buzgó vénája még sok hasonlóval fog megajándékozni.

A magyar Sahnámé. A Kelet bűvös, szingazdag költészetéből a nyugati nemzeteknél egy sem nyert annyira polgárjogot, mint a nagy persza költő, Firdusi Sahnáméja. Népszerűsége s olvasottsága talán csak az arab és ind mesék vetekehetnek vele. A többi keleti költemények majd mindegyikében van valami idegenszerű, a mibe az orientális ismeretekben kevésbé járatos olvasó csak nehezen tudja magát beleélni, a Sahnámé szépsége általános emberi értékű s keleti színezése csak növeli varázsát. A szenvedélyeknek az a káprázatos fényű festése, a filozófiai elmélyedésnek az a hatalmas ereje, a színeknek az az ős gazdagsága, mely ez óriási méretű műben nyilvánul, mindig meghatja a költészet iránt fogékony közönséget. A magyar irodalomnak nagy nyeresége, hogy régibb műfordítók sok félsikerű próbálkozása után Radó Antal vállalkozott a Sahnámé lefordítására. Az ő költői fogékonyága, versíró készsége s biztonsága hivatott tolmácsa a nagy persza költő művének. Fordításából most három epizódot foglalt el kötetbe a «Remekírók képes könyvtára» című nagy vállalat, a «Feridún és fiai», a «Sziyavusz» s a «Zál és Rudabé» című részleteket. Mind a három önmagában befejezett, kész mű, a mely teljes mértékben magában hordja az egész

eposz minden költői szépségét. Radó Antal fordítása elé érdekes bevezetést is irt, melyben gondos tanulmány alapján közli a Firdusi életére s költészetére vonatkozó tudnivalókat. Külső szépségét pedig Tull Odön tíz sikerült képe is emeli.

F. Kaffka Margit. Ez a név vagy két év előtt egy verskötetel tűnt fel s lett az irodalom kedvelői előtt népszerű. Azóta is sok szép költeménye jelent meg, s néhány prózában irt novellával, hangulatképpel is gyarapította sikereit. Két ily prózai munkáját most egy füzetben adta ki a «Magyar Könyvtár», a «Levelek a zárdából» s a «Nyár» címűeket. Mind a kettő főleg erős lírai színezetével tűnik fel s mélyen átérzett, nőies hangulatot fest. A ki az ilyen, a líra s az elbeszélés határvonalaival közt mozgó dolgot kedveli, nagy élvezetet találhatja a kis füzetben, melynek ára 30 fillér.

A «Magyar Könyvtár» most megjelent új sorozatában Kaffka Margit főntebb említett füzetén kívül még három más füzet is foglaltatik. Az egyik a vállalat szavalókönyveinek 2-ik darabja s Feleki Sándor gyűjt benne össze egy sereg német balladát és románcot. A másikban dr. Hankó Vilmos ismertem érdekesen régi magyar tudósokat és feltalálókat, köztük a debreczeni Hatvani professzort, a két Bolyait, Kempelen Farkast s egyéb régebbi és újabb nevezetes magyar kutatókat. A harmadik füzet Daudet Alfonz néhány szép elbeszélését adja. Mindegyik füzet ára 30 fillér.

Új dalok. Kleopatra. Erlős Benée ez új könyve sajtóságos fejlődésben mutatja be a költőnt. A szíve mintha megmélyült volna, a hangja mintha légy szopránból sötétebb színezetű alba menne át s szenvedélyességében mintha mind erősebbé válnék a fájdalmas vonás. Most is mondhatni kizárólag szerelmet énekel, de már nem csupán a vér forró hevületét, a képzelt epedő játékát, hanem mystikus tűzben égő s néha szinte hisztériásan fel-felsikoltó szenvedélyeket. A vágy ma is a fő témája, az a vágy, a mely befoglal mindent, testet, lelket s a mely nem mer vagy nem akar kielégülni, de lázas-ságában fantasztikus, keleti szingazdag képeket fest az olvasó képzeleté elé. Néha szinte megdöbben az olvasó s talán főképp a férfi-olvasó: nem érti egészen azt a lelki állapotot, a mely ily dalokat sugall női ajkra. Ugyanígy állunk a «Kleopatra» című kis lírai regényvel szemben is. Élvezük az egyes daloknak szinte az üvegházak nedves, forró levegőjére emlékeztető hangulatát, de nem bírnak tisztába jutni hősnőjével, azokkal az okokkal, melyek elhatározásaiban vezetik. Ezt az alakot már ismerjük a költőnk egyik régebbi, prózában irt regényéből, de most sem világosabb előttünk, mint akkor volt.

A verses regény szeszélyes, hol lobbogó tűzben ég, hol játszó báj, hol meg komor és rejtelmes dalai közt azonban van néhány Erdős Renée legszebb virágaiból való. Hasonló szép dolgok akadnak a kötet első felében levő lírai darabok közt is. Manapság annyi tetszetős, a szív mélysegeit csak felületesen érintő pillanatnyi hatású verset olvas az ember, hogy már az is valami, ha egy költő úgy gondolkodba tudja ejteni, mint Erdős Renée. Mert az ő dalaiban olyasvalami van, a mi mostanában ritka

eredményei. Ebből a nagy s a maga nemében külföldön is pártját ritkító munkából, melyet a földmívelési és közoktatási minisztérium támogatásával a Földrajzi Társaság Balaton-bizottsága ad ki, most újabb három füzet jelent meg. Az egyikben ifj. dr. Entz Géza közöl adatokat a Balaton planktonjának ismeretéről s dr. Weisz Arthur ad pótlékokat a tóban és környékén élő puhatestűek felsorolásához; a másikban Rhé Gyula a Veszprém környékén föllelhető őss- és okori nyomokat tárgyalja az ásások eredményei alapján, a harmadikban dr. Sziklay János adja a Balaton részletes bibliográfiáját. A vállalat egyes füzetei Kilián Frigyes bizományában jelennek meg.

Új magyar könyvek. Remekírók képes könyvtára: 1. Firdusi: A Sahnáméból, fordította és bevezetéssel ellátta Radó Antal. — 2. Deák Ferencz válogatott munkái, kiadta, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Ferenczi Zoltán. Budapest, Lampel (Wodianer) kiadása. Mindegyik kötet ára színes díszkötésben hat korona, az egész vállalat előfizetőinek öt korona.

Kazinczy Ferencz levelezése. A Magyar Tud. Akadémia irodalomtörténeti bizottsága megbízásából közölte dr. Váci János. XV. kötet. Budapest, Akadémia kiadása. Ára 10 korona.

Az oktatás egészségének, különös tekintettel az elemi és középiskolai megterhelésre. Írta dr. Legányi Gyula. Debreczen, Hegedűs Sándor bizománya. Ára két korona.

Samassa József egri bíboros. (Az «Egri Egyházmegyei közlöny» külön kiadása.) Szerkesztő: Böhm János dr. Eger.

Buddha a bölcselő, Krisztus, a megváltó. Írta dr. Baranyay József. Budapest, Athenaeum. Ára egy korona.

A magyar szent korona országai békegyesületeinek évkönyve 1906-ra. Szerkesztette Gergely Ede. Budapest, az egyesület kiadványa. Ára 150 korona.

KÚN ÁRPÁD.

A «GÜL-BABA» A KIRÁLYSZÍNHÁZBAN. — Jelenet a II. felvonásból.

(Szentgyörgyi Lenke, Kazal Biri, Sziklai Kornél és Mihályi Ernő.)

Gül-Baba rózsái a mult heten megint kinyíltak a Király Színházszínpadján és pedig minden jel szerint tartás virulása. Martos Ferencz librettója poétikus, szép mesét mond el Gül-Babáról, a Budán élt török szentről, a ki szívének legkedvesebb kincsét, a rózsákertjét pusztítja el, hogy ezen az áron megszerezze a boldogságot egyetlen leányának, a szép Leilának és szerelmének, Gábor diáknak. A mese kedves, szép és sok megindító részlete mellett is derűs levegőjű. Poétikus szövegét a színes szöveg, Huszka Jenő érzéssel és friss melódiákkal teljes dalokkal színezte tele. Igazi operett-zene, a mit irt, a mely a maga kiválóságát nem egy másik műfaj, a magasabb muzsika, hanem a maga területén keresi: a könnyűségben, a keccességben, a nyíltságban és a tetszetőségekben. Ezek a tulajdonságok szereztek meg a diadalt a Bob herceg és az Aranyvirág dalainak is. Az előadás döntő jelentőségű próbája volt a Király Színháznak Fedák Sári nélkül, a kit egy időre nélkülöznie kell. A próbát, a melynek ambíciója teljes kifejtésével indult, igen szépen megállta. Ebben nagy segítségére volt két új művészi erőssége: Szentgyörgyi Lenke és Sziklai Kornél. Mind a kettőt a Magyar Színházról hódította és mind a kettő értékes hódítás. Szentgyörgyi Lenke igen üde tehetség, a temperamentumában igazi magyar szilajság lobbog. A színház régibb tagjai közül Kazal Birinek és Nemeth Józsefnek jutott nagyobb szerep és nagyobb siker. Pazar és csillogó volt a darab kiállítás és szenzációsan szép különösen a második felvonás színpadi képe, a mely Gül-Baba viruló rózsákertjét mutatja.

EGYVELEG.

* Bulow herceg, a német birodalom kancellárja nem kevesebb, mint 115 különféle rendjel csillagjaival, nagykeresztjeivel és szalagjaival van feldíszítve. Egy német matematikus kiszámította, hogy azon este, ha a herceg valamennyi rendjeit egyszerre magára venné, ezek nemcsak egész mellett, hanem egész hátát, sőt még nadrágját is térdig elborítanák.

* Dresdenben kutyák számára első, második és harmadik osztályú fürdőhelyiségeket rendeztek be. Ezekben a kutyák, tulajdonosaik vagy nyoni viszonyaihoz mérten úszó vagy zuhanyfürdőt kapnak.

* A londoni állatkertben levő egyik teknősbéka hiteles okmányok szerint 1555-ben került Angliába s így legalább 250 éves. Évrol-évre mindig káposztalevelekkel etetik.

* Az angol vezérkar egészségügyi osztályának hivatalos kimutatásai szerint a dél-afrikai háborúban részt vett angol gyalogezredek sebesültjeinek csakis három és fél százaléka pusztult el. Az 1870/71-iki francia-német, valamint az 1859-iki osztrák-francia háborúban ezen arány nyolcz, illetve 11 százalékkal kedvezőlenebb volt.

* A mult hónap első napján a new-yorki érték-tőzsdén egy számozott ülöhely 403,200 koronán kelt el.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Iklánci Győző Pál kir. tanácsos, marosvásárhelyi pénzügyigazgató 62 éves korában Marosvásárhelyen. — LABACH BERTHOLD SÁNDOR, szent Benedek-rendi áldozópap Czeledömölkön 59 éves korában. — Urai URAY IVÁN életének 34-ik esztendejében. — STERNER MÓR tekintélyes budai kereskedő 62 éves korában. — KLIMÓ MIHÁLY állami főreáliskolai tanár, életének 55-ik évében. — Guóthfalvi és vidaföldi GUOTH ZOLTÁN nyug. pénzügyi titkár. — DÉCSEY SÁNDOR nyug. posta- és távírófőtiszt 57 éves korában Nagyszébenben. — HÖNG MÁNÓ, magánzó 82 éves korában, Budapestben. — KALIVODA JÁNOS, nyug. ügyész-tisztviselő, 69 éves korában Enyingben. — BORI HORVÁTH MIHÁLY földbírtokos, Bereg megye Gazdasági Egyesületének titkára, életének 38-ik évében Beregszászban. — Királyi SPÁNYI ERNŐ magyar államvasuti ellenőr, életének 46-ik évében. — KLEIN FERENCZ tekintélyes fővárosi polgár 86 éves korában. — MÁNTONYI NAGY ANTAL nyug. magyar államvasuti főellenőr Budapestben. — SZELE JÁNOS községi főjegyző 35 éves korában Szeghalom községben. — FILÓ LAJOS nagykereskedő ev. ref. lelkész, a kiváló egyházi író és szónok Nagykőrösön 77 éves korában. Halála előtt két nappal hatvanézer koronás alapítványt tett az egyház javára. — KERRASZTNER JAKAB csömöri kántortanító 55 éves korában Csömör községben. — SCHULLER IMRE, a Magyar Lezámitoló és Pénzváltó Bank Fővárosi Közraktárai igazgatója, 56 éves korában Budapestben. — RQUINYI EDE kis-zellői gazdasági bérlő 31 éves korában Budapestben. — FERÉZ KÁROLY háztulajdonos, életének 68-ik évében Budapestben. — Gyulafehérvári DINDÁR ISTVÁN, nyug. magyar királyi honvédfőhadnagy, Mezőricson. — HEINRICH JÓZSEF nyug. királyi szőlészeti és borászati felügyelő életének 58 ik évében.

Bonyhádi PERCEL BERTA, Perczel Mór és Perczel Miklós tábornokok, valamint Perczel Béla volt igazságügyminiszter nővére Bonyhádon 90-ik évében. — BAKODY TIVADARNÉ, szül. Schréter Amanda, Bakody Tivadar nyug. egyetemi nyilvános rendkívüli orvostanárnak és közközhízi főorvosnak, jeles homeopatának felesége ma 76 éves korában Budapestben. Az elhunytban öz. Csiky Gergelyné szül. Bakody Amanda édesanyját gyászolja. — ÖZV. MARTIN LAJOSNÉ szül. Krausz Henrika 69 éves korában Kolozsváron. — TENNER ADOLFNÉ, szül. Néger Etelka Budapestben. — ATANACZKOVICSNÉ született Blagojevics Mária 62 éves korában Alsó-Károlyon. — PIPERKOVICS BATORNÉ, szül. Bogdán Ilonka, Piperkovics Bátor székesfővárosi tanácsos felesége Budapestben életének 38-ik évében. — Martinovich József ungpéteri tanító neje, MARTINOVICS JÓZSEFNÉ szül. Meixner Emilia, életének 36-ik évében. — ÖZV. POLYHA ALAJOSNÉ, született Katona Otília nyolczvanhat éves korában Arvaváralján. — ÖZV. GUOTHFALVI GUOTH GYULÁNÉ, született koronghi Lipich Krisztina 73 éves korában Győrött. — SCHLOSSER JÓZSEFNÉ, szül. Kerner Emilia, Schlosser József lugosi állami iskolai tanító felesége 32 éves

Rubovics Márk festménye.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁBÓL. — Terefera a Dunánál.

korában Lugoson. — REICH ALBERTNÉ, szül. Schmeer Anna, 43 éves korában Kolozsváron. — Özv. vitézvári SIMONYI LAJOSNÉ báróné, született Könyegess Julia grófnő 82 éves korában Budapesten. — Özv. BENCŐ JÁNOSNÉ, szül. Molterer Erzsébet 81 éves korában Budapesten. — SZABÓ KÁLMÁNNÉ, szül. Matlaszkovszky Anna székesfővárosi tanítónő 54 éves korában.

Szerkesztői üzenetek.

Pilisacaba. A „Tekintetes nagyszony” című elbeszélést közölni fogjuk. Itthon. Szívóssága a költészet iránti igaz vonzódásra vall s nem a mi hibánk, hogy nagyobb eredményre nem vezet. Most is csak azt mondjuk, hogy ép a költészet lényege, a költői szikra hiányzik belőle.

Emlékszel-e még? Egykor és most. Kár az ilyen teljesen értéktelen, üres próbálgatással a sok munkával elfoglalt szerkesztőjeget zaklatni.

Ősszel a ligetben. A népdalszerű hang csinosan csendül, de nem rezg benne költői érzés, — halvány csimált virág, nem a természet színes születte.

Üzenet egy jegyváltásról. Csinosan variálja az ismert költemény tanácsait, de a mi új benne, nem szólaltatja meg elegendő erővel és mély hangulattal. A „Tar Agnes levele” is Szabolcska-hatás, ebben is megérzik a tehetséges ember műve, csak hogy ebben sincs elegendő eredetiség.

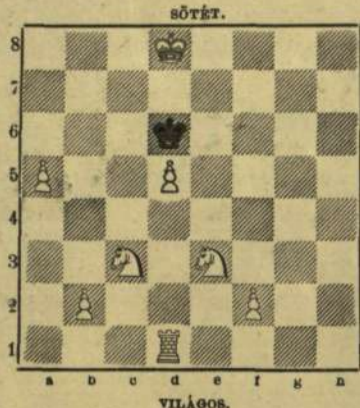
Dal a dalról. A magyaros forma csinosan peng, csak hogy nincs elég élet a versben.

Szöke asszonyok. Finale stb. Bizonyos elmésség van a verseiben, — ha nem volna olyan fanyar, máskor meg keresteti, több hatást tenne.

Nem közölhetők továbbá: Juliskának. — Holdvilágos, hűvös az est. — Bácsú egy ravataltól. — Helytelen ráfogás. — Tavaszodik, melegedik. — Költő sírjára. — Éjszaka van stb.

SAKKJÁTEK.

2463. számú feladvány. Pauly W.-tól.

Világos indul s a negyedik lépésre matot mond.

A 2449. számú feladvány megfejtése Eymann E.-tól.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Vc3—e1... Kc5—d4: (a) 1. Vc3—e1... Kc5—d4: (b) 2. Vc1—h4... t. sz. 2. Vc1—h1... t. sz. 3. Vh4—e4 mat. 3. Vh1—h2—e4 mat.

1. ... d6—d5 (c) 1. ... t. sz. 2. Vc1—g3 + stb. 2. Vc1—h4 stb.

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi Sándor. — Kovács József. — Csongorban: Németh Péter. — Bakonyzentúlán: Szabó János. — Pakerten: Kintzig Róbert. — Kecskeméten: Balogh Dénes. — Zircen: Veörös Miklós. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A 47-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Sohase szünj meg reménykedni.

Feloldó szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztői iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Aki kitünő étvágyfokozó asztali italt óhajt, Aki gyenge, lábbadozó Aki ideges, álmatlan, Aki vérszegény, Aki sovány, Aki szceptat, Aki tüdőbeteg

ne mulassza el saját érdekében a kitünő hatású elismert

HERCULES maláta-tápsör különlegességét inni. Kellemes íz, bürmeddly eláll, nem romlik. Kapható minden nagyobb csemege-, fűszer-kereskedésben, kávéházban, vendéglőben és a Hercules Söröző szőlőültetvényében. Budapest, VII., Bethlen-tér 36. Telefon 63—67. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Vidékre postán küldünk 5 kg. próbaküldeményt (6 üve.) utánvétellel.

BELICZAY BÉLA mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő Budapest, VII., Csányi-utca 3. (Saját házában.)

Raktárban kapható saját készítményű finom mézeskalács, fehér és díszített viaszgyertya, méz, fehér és sárga viasz, legjobb minőségű viaszmasz kocsinyben. Telefon 29—05. és nagyban. Telefon 29—05.

Amputáltak! A Keleti-féle műlábak és műkezek a legjobbak és legtekintélyesebbek!

Keleti J. orthopaediai műintézetének jótállás és legolcsóbb gyári árak mellett készít: a legtekintélyesebb techn. kivitelben. részére műfüzöket, egyenestartókat, járót és támpédek stb. a chirurgia legmodernebb elvei szerinti. Kévesbő vagyonosak nagy árendoményben részeseznek rokkantak és lábbadozók számára gyári árak mellett, nagy választékban! Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld KELETI J. orvosi műszergyár Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17. szám,

El az esetlen parafaczipökkel. Lábanak rövidsége nem látható. Minden közönséges czpöt hordhat és változtathat. Kérjen W. 114. számú képes broszúrát ingyen és bérmentve. ACKER & GERLACH, Continental Extension Mfg. Wien, I., Kärntnerstrasse No 28.

Serravallo CHINA-BOR VASSAL erősítőszert gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók számára. Etvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 10852. Ktünő íz. Több mint 3000 orvosi vélemény. J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola. Vásárolható a gyógyszerárakban fülletes üvegekben a K 2.00, egész literes üvegekben a K 4.80.

5 frtért széküld utánvétellel az Orsz. Posttörőház Budapest, Rottenbiller-u. 4B. L. emelet. egy férföltönyre 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna angol gyapjúszövetet.

Használat előtt — és után. Má-Hilla (tör. védre) egy csatlakozó, első autoritástól megvizsgált és melegen ajánlott kozmetikum, mely csodás hatásával elűntet redőket és arczruncokat és helyrehozza a nem szép arczformákat és arczvonásokat. Minden Má-Hilla-val készült arcz már 3—4 napon jóval megifjodik. Az arczbőr üdév, bárszoppható, rózsássá és vakítóan fehéré válik. Szeplőt, bőrtakát, pörpenseket, májfoltozkat, vörösrort s minden egyéb arcztisztatlanságot meglepő gyorsan tüntet el a nélkül, hogy a legkisebb nyomot is visszalagyná. Má-Hilla ára K 3-85.

Eredménytelen esetben a pénz visszajár. — Pontos használat utasítás hozzá adatik. Diszkrét küldés a pénz előzetes megküldése, avagy utánvétellel az európai raktárból: LEO LATEINER. Wien, I/78, Wollzeile 31. Budapestben kapható Török József gyógyszerárakban Király-u. 12. és Andrássy-út 26. — és Mútelbach S. gyógyszer. Zágráb megye Duga ulica 3. 11189

Páris egyesíti magában az elegáns sikket és kitünő jó szabást. Bőrrel szegélyezve meglepő hatást kelt, de kívánatra selyemmel vagy bársonnyal paszpilírozható. Minden darab előírt méretk után gonddal és izlással lesz elkészítve szolid mintázatu ruha divakelméből fekete, tegethof, drapp és szürke színben, avagy előrendü tiroli lodenből ugyanilyen sima színben. Megrendelésnél tessék a fapost és színt megnevezni, a schloss, csipő bőséget, alhosszat előírni. Schossen-Spezialist Weller, Bécs, Neulerchenfelderstr. 2. Nagyar levelezés.

Rozsnyay Pepsin bora.

Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen. Étkezés közben véve, megóv a gyomortelheléstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill. Egy postacsomag 6 üveggel 19 kor. 32 fill. franko küldve. Kapható: Török József gyógyszerárakban Budapestben, valamint a készítőnél: 10888 ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárakban, ARAD, Szabadság-tér.

Dr. Gölis-féle emésztő-por (1857 óta kereskedelmi cikkek.) Etréndi szer, kitünő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek földolására, valamint az általános emésztésre és így a test táplálására és erősítésére is. Naponta kétszer használvá, evés után egy kávékanálnyi téve a nyelvre a szokásos itallal leöblítve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelenségeknél, minők: gyomorégés, nyálkaképződés, székrekedés, aranyeres bántalmak, altesti pangás stb. Ásványvíz-gyógyomnál mint elő- vagy utókúra, vagy egyidejűleg a gyógyomnál kitünő hatást fejt ki. Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjeggyel kell lennie s mindenkor határozottan dr. Gölis-féle emésztő-por kérendő a vétel alkalmával. Egy nagy doboz ára 2 K 52 fillér, egy kis doboz ára 1 K 68 fillér. Dr. Gölis-féle egyetemes emésztő-por központi készítője: Bécs, I., Stefansplatz 6. (Zwetthof). — Főraktár: Török József gyógyszerárak. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 26. szám.

Salvator Természetes vasmentes Lithion-forrás kitünő hatású vése-, hólyag-, rheuma- és kövszénybántalmaknál, vizeleti nehézségeknél, csukorbetegségeknek a légző- és emésztési szerek hurutainál. Budapest, főraktár Edeksuty L. urnál.

Hogy ESZMÉNYI KEBELT elérhessen, használja Ön a Pílusé orientales-t, melyek rövid idő alatt a kiálló nyak- és vállcsontokat ellúntatják, a kebeli fejlődést, erősítik és ismét helyreállítják, a dereknak pedig állandóan kezes embonpoint adnak, a nélkül, hogy a derekát megnagyobbítsanak. A PÍLUSÉ ORIENTALES az egészséget mindenkor előmozdítják és legérzékenyebb véralkat mellett is bevehetők, fiatalok által ép úgy, mint hölgyek által, a kiknek keble a szilárdtságot elvesztette vagy az soha sem bírta. Körülbelül kéthavi könnyű kezelés. Egy doboz ára utasítással K 6.45, bérmentve, utánvétellel K 6.75. J. Ratió, Pharmacia, 5, Passage Verdun, Paris. Ausztria-Magyarország részére: Török József gyógyszerárak. Budapest, Király-utca 12. 10946

WACHTL ES TÁRSA BUDAPEST IV., Eskü-út 6. sz. (Clotild-palota). Ajánlja dűsan felszerelt raktárát fényképezési készülékek és hozzátalozó cikkekben. Az általánosán elismert kitünő Wellington papírok és lemezek egyszéklárúitól. Árjegyzék díjmentesen.

A meddig a készlet tart! Doktor gróf HUGONNAY VILMA orvos megbízásából és előírása szerint készült és törvényesen védett

„NIGRA” növényi hajápolót (hajszinconserválót) szállít a megbízott alulirt készítő. Ára 5 kor., postán 6 kor. 2 üveg 10 kor.-ért bérmentve. Ártalmatlanságáért és jó hatásáért feltétlen kezesség vállaltatik. Szíveskedjék egy üveg „Nigra”-hajápolószert küldeni utánvétellel. Hédervár, (Győr m.) 1905/IX. 28. Gróf Khuen Hédervary Károlyné.

„ALBA”-szappan, ára 1 korona. -krém, ára 1.50 kor. Kis adag 1 kor. -hőlygpor, ára 1.50 korona. Orvosi vélemény: Az Alba-szappan és krém a bőr ápolására, szeplők, stb. eltávolítására a legjobban ajánlható szerek. Dr. gróf Hugonnay Vilma Budapest. 2 szappan, 2 krém, 2 hőlygpor 8 kor., bérmentve küld a készítő: BALÁZSOVICH SÁNDOR Korona-gyógyászata és székeföldi gyógytermekeket feldolgozó szaklaboratoriuma, SEPSISZENTGYÖRGY 5. Budapesti főraktár Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12.

MÁLNÁSI SICILIA artézia gyógyforrás bicarbonátokban és konyhasóban a koronás legújabb természetes alkálikus sós savanyú vize. Szikla rétegen átfúrt artézia forrás. Pírvaltan étvágygerjesztő és nyálkaoldó. 11079. A gyomorégést azonnal megszünteti. Koranyi, Kéty, Bigler, Vámosy, Hirschler, Irsai, Onodi, Tausak, Polatsek budapesti egyetemi tanárok és specialiták gége-, légző-, tüdő-, gyomor-, bél-, vesze-, máj- és hólyagbántalmaknál a málnásit „SICILIA” gyógyforrás természetes alkálikus sós savanyúvizet minden eddig ismert savanyúviznél jobbnak minősítettek. — Készítő tulajdonos „SICILIA” r. t. Málnás-fürdő (Háromszék m.). Főraktár Budapesten LUX MIHALY drogéria-üzlete IV., Musonum-kört 7. Telefon 672. Azonkivül 1. a pható minden gyógyszerárakban drogéria- és fűszerkereskedésben és vidéken minden nagyobb városban. Tessék a „Sicilia” névre figyelni.

Vajat, ludzsirt, disznósirt teljesen pótolt frászhoz, sütéshez kitünő, szagtalan, szapora, kellemes, egészséges kókuszszírom. Tisztán növényiszir bőjti ételekhez is használható. Postadoboz (elegysulya 3 kilogramm) finom 5.50 K legolcsóbb 6 kor. Nagyban legolcsóbban Klein Sándor, olesóbban Klein Sándor, Tolcsava. 11422

Csak szavatolt tiszta minőségek! GAGAO Fiume CHOCOLAT. Jelesebb minden más gyártmánynál. Alapítva 1802. Cs. és kir. udv. szállítók, szerb kir. udv. szállítók. Állami arany érem 1896. Jury tag. Bronze érem Paris 1900.

Kunz József és Társa királyi kiválts. nagykereskedők. Vászón, asztalneműek, kész fehérneműek, menyasszonyi kelengyék, függöny, ágytakaró és szőnyegáru raktára. Budapest, V., Deák-tér 1. 9920

A HÚS DRÁGASÁGA

mellett **takarékoskodhatik** a gazdasszony, ha **kevesebb húst** vesz és a gyenge leves ízét **MAGGI-féle leves- és étel-IZESÍTŐ-vel** javítja. Az izesítő kiadóságánál fogva, a használatban olcsó! Kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben.

KIRNER JOZSEF útda Pirk J. puskműves. (Alapítva 1808. évben.) BUDAPEST IV., Bécsi-u. 2., gyár Bécsi-u. 7
Díszan ellátott rakár legújabb szerkezetű Kettős vadász-fegyverekből, golyósgyerekek, amerikai Winchester seretes ismétlő-fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, fültyék és vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik. 10846

Férfőtöltény
dívatos szabással, gyapjuszövetből készült mérték után finom kivitelben 25 kor.-ért
LICHTMANN SANDOR
szabómester. 11090b
Budapest, Rottenbiller-u. 4B. I. emelet.
Vidékre minták bérmentve.

Szesz-lámpák, Légszesz- és vilamos csillárok, Petroleum-főző- és fűtő-kályhák, Petroleum-lámpák

Szalon-Petroleum
Csász. és kir. szabad. gyár világítási eszközökről.

BRÜNNER TESTVÉREK
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3.
Arjegyék ingyen és bérmentve.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények
az egyedüli foglalkozási játék, a melylyel a gyermekek mindig szívesen játszanak.

Egyik játékszer sem oly sokoldalú, érdekes és olcsó, mint az elpusztíthatatlan Horgony-Kőépítőszekrény, mely minden egyes kiegészítőszekrényvel tanulásosabbá és a gyermekek nézve kedveltebbé válik. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépítőszekrény a gyorsan kedvelté vált

Horgony-Hidépítőszekrények
által is természetesen kiegészíthető, úgy hogy a gyermekek egy ilyen szekrény beszerzése után pompás vashidakat is felállíthatnak.

Hogy minden kora gyermek számára egy megfelelő szekrényt könnyen és biztosan kiválaszthassunk, hozsunk meg az alant jegyzett cégtől a szép képes kőépítőszekrény-árjegyzéket, mely kivánatra ingyen beküldetik és számos építési mintalapot és felette érdekes elismerő nyilatkozatot tartalmaz. — A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények, valamint a Horgony-Mozaik- és egyéb felette érdekes rakási-játékok minden finomabb játékszerrel együtt 75 fillértől, 1.50, 3 koronáig és magasabb áron kaphatók. A sok utazást miatt azonban bevásárláskor igen óvatosak legyünk és minden egyes szekrényt a híres „Horgony” gyárjegy nélkül mint hamisítvány visszautasítsunk; mert oktanul volna, jó pénzt egy értéktelen hamisítványért kiadni. A ki zenekedvelő, az kérjen még árjegyzéket a híres Imperator zenélőművekről és beszélő gépekről.

Richter F. Ad. és Társa,
kir. udvari és kamarai szállítók, BECS.
Iroda és raktár: L. Operngasse 16.
Gyár: XIII/1 (Hietzing).
Rudolstadt, Nürnberg, Olten (Sw.-York), Rotterdam, Szt-Pétervá, New-Jersey.

1.50 ft. 2 frt. Roskopf-órak
plombával.
Nikkel vagy acél Roskopf-órak...
Kakuk-óra frt 2.50
Zenélő ingaóra
Ébresztő-óra 1 frt.
Valódi ezüst 3. — 5. —
Remontoir-óra
urak, hölgyek és nők számára.
Egyfedélű — frt 3.
Duplafedélű — frt 4.
Aranyezüst — frt 5.
Három erős fedélű — frt 6.
Ezüst páncéllanc — frt 90.
14 kar. arany 8 frtől felj.
14 kar. aranyláncok 10 frtől felj.
14 kar. arany fülbevaló
1 frt 20 krtól feljebb.
14 karatos aranyvörök
kóvól 1 frt 80 krtól felj.

„A nagy óragyárhoz” cég **MAX BÖHNEL**, órás, Wien, IV., Margarethenstrasse 38. szám.
A cs. kir. állami hivatalnokok szállítói. — Alapítva 1840. — Kérjen nagy árjegyzéket ezer képpel ingyen és bérmentve.
Franklin-Társulat nyomdája, Budapest (IV., Egyetem-utca 4.) 11087

Pacific !! UJDONSÁG !! Pacific

Oriási megtakarítás!
Minden háziasszony egy kísérlet után állandóan használja a

Pacific „PACIFIC” Pacific
szárasztó-
lisztkezesítmenyt.
Tyuktojás felhasználásával gyártja:

Pacific Strobentz Testvérek Pacific
gyár részvénytársaság
Budapest, IX., Üllői-út 89.

A „PACIFIC” tojásliszt teljesen tiszta; sült és főtt tészta, úgyszintén cukor-részütemények és fagyaltok készítésénél kitűnően használható és teljesen pótolja a sütésnél és főzésnél a tojás sárgáját. Negyszerűtől olcsóbb, mint a tojás, nem romlik és ennél fogva mindig készletben tartható minden háztartásban.

A következő csomagolásokban van forgalomban a Pacific:
100 gramm ára 2 kor. 40 fillér (160 tojás sárgáját helyettesíti).
50 gramm ára 1 kor. 20 fillér (80 tojás sárgáját helyettesíti).
25 gramm ára — kor. 60 fillér (40 tojás sárgáját helyettesíti).
4 gramm ára levélben 10 fillér (6 tojás sárgáját helyettesíti).

Kapható minden nagyobb fűszer- és csemegeüzletben és drogeriában.

Ha őszül a haja
ne használjon más, mint a
„STELLA”-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. Uvegje 2 K.
ZOLTÁN BELA gyógyszerárban,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sótátr-utca sarkán. 11136

Hogy karcsuvá lehessünk
a náálki, hogy egészségünknek ártalmára voln, használj a „PILULES APOLLO”
melyek tengeri sóvízzel alapján vannak előállítva és párisi orvostudományoktól jóváhagyva. Ezen könnyen betartható gyógyszereskeztől idő alatti csúszhatatlanul elhízást megelőzhet és biztosítja a követőtestvérig gyógyulást mind a két nemnél. Ez a tükör minden életere hűgymek, ki nyulának és fiatalok alakját meg akarja őrizni. Egy fazon ára utasításul K 0.45 bérmentve, utánvételt K 0.75 J. Kattio, gyógyszer. 5 Passage Verdun, Paris (IX).
Kattio, gyógyszerész, Király-utca 12. 11271

Legalkalmasabb

Diszművek Karácsonyi és újévi ajándék Ifjúsági iratok

Megjelentek: a Franklin Társulat magyar irod. intézeténél és a **LAMPEL R.** könyv-kereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságánál Budapest.

Jeles utazási, föld- és néprajzi munkák

A sárkányok országából. Irta Cholnoky Jenő. 187 ábrával és eredeti rajzzal. Ára díszes kötésben K 45.—

Ázsia és Európa körülhajó-zása a Végán. Irta Nordenskiöld A. Erik. Atdolgozta Varga Ottó. Képekkel és térképpel. Ára vászonköt. K 4.—

Utazás a keleten. Irta Rudolf trónörökös. Ára díszkötésben K 20.—

Keleti ég alatt Palesztinában. Utirajzok. Irta Vértési Károly. 40 a szövegbe nyomott képpel. Ára díszkötésben K 6.—

Megyei térkép-atlasz. Magyar-ország összes megyéi. 81 térkép. Készítette Hátsék Ignác. Ára díszkötésben K 24.—

A föld és népei. Új diszkadás öt kötetben. Irta György Aladár. Több mint 1000, a szöveg közö nyomatott képpel, 60 pompás színezett kép- és térkép és 90 más melléklettel. Az öt kötetből álló munka vászonkötésben K 75.— egy kötet díszkötésben K 15.—

Itália. Berzevics Alb. Utirajzok és tanulmányok. 185 képpel. Díszes kötés. K 12

MŰVÉSZET

MŰVÉSZETI KÖNYVTÁR
Képzőművészeti monografiák. Szerkeszti K. LIPPICH ELEK.
Diszkötésben, számos képpel és műmellékletekkel.

Lionardo da Vinci. Irta Diner Dénes József. K 10.—
Paál László. Irta dr. Lázár Béla. K 8.—
Raffael. Irta Wollanka József. K 10.—
Budapest művészete a török hódoltság előtt. Irta Divald Kornél. K 8.—
Donatello. Irta Éber László. K 8.—
Michelangelo Buonarroti. Irta Meller Simon. K 10.—
A barizoni művészek. Irta Leipnik Nándor. K 8.—
A fiatalok. Irta Malonyay Dezső. K 10.—
Mednyánszky. Irta Malonyay Dezső. K 8.—

A Művészetek Története
a legrégebb időktől napjainkig.
A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium megbízásából szerkeszti **BEÖTHY ZSOLT.**
Kétezernél több szöveghezti illusztrációval, számos műmelléklettel és színes táblával.
Négy, negyedretű, átlag 500 lapra terjedő kötetben.
Négy kötet díszkötésben ára 64 korona.
A megjelent első kötet ára 16 kor. Évente egy kötet jelenik meg.

TÖRTÉNELMI MŰVEK

A Magyar Nemzet Története
1000 év a magyar nemzet történelméről. Irta Szalay József és Baróti Lajos. Négy nagyvalu kötet. 1003 szöveggel és 97 műmelléklettel. Ára vászonkötésben, a magyar szent korona domború képpel díszítve K 60.—
A Mátyás király korabeli Corvina-kötéshez hasonló felbőrötésben K 70.—

A Magyar Szabadságharoz Története
1848—1849. szabadságharozunk legrészletesebb története. Irta Graetz György. Ot hatalmas nagy alku kötetből áll. Képei egész múzeumot teszik a szabadságharoz emlékeinek. Ára a budai honvédszobor dombornyomása másával díszítet hasonló kötetben K 70.—

Magyar Történelmi Életrajzok. Szerkeszti Szilágyi Sándor. I—V. évf. 500 színes műmelléklettel és szövegképpel. Ára 5 díszes felbőrötésben K 100.—
Egyes évfolyamok köve 20 kor.-jával, valamint az életrajzok füze egyenként is kaphatók.

Magyarország Története füstölök-nak és éregeknek elbeszéli Varga Ottó. 217 képpel. Ára füze díszes felbőrötésben K 14.—
Eredeti kötésben K 16.—

Aradi Vértanuk Albuma. Szerkeszti Varga Ottó. 87 képpel és 6 műmelléklettel. Ára díszes színnyomatu egész vászonkötésben K 15

A Magyar Szabadságharoz Története 1848—1849-ben. Irta Vagyas Endre. 307 képpel. Szép angol vászonba kötve K 10.—

Csataképek Irta Jókai Mór. Jubileumi diszkadás. Kinnach László Morelli által fűzve metszet 68 rajzával. Ára pompás díszkötésben K 18.—

Magyar Viseletek Története. 111 nagy negyedretű táblán magyarzó szöveggel. Rajzolta és festette Nemes Mihály. A szöveget írta Nagy Géza. Ára pompás díszkötésben arany-szegélyvel K 80.—

A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára. Szerkeszti Lóczy Lajos.
Ára 12 kötet átvételi kötelezettsége mellett K 72.—
Minden kötet díszes vászonkötésben magasabb bolti árban külön is kapható.

Ázsia sivatagjain keresztül. Irta Hedin Sven. Magyarra átdolgozta Thuring G. 50 képpel és 2 térképpel. Díszkötésben K 7.—

A mennyei birodalom története. Irta Lóczy Lajos. 38 képpel és 7 térképpel. Díszkötésben K 7.—

Mélytengerek világa. Irta Chun Károly. Magyarra átdolgozta dr. Szilágyi Zoltán. 73 képpel és 15 melléklettel. Díszkötésben K 7.50

Észak csillaga („Stella Polare”) Szerkeszti 1899—1900. Irta Szavojai Lajos Amadé abruzzói herceg. Fordította dr. Darvai Mór. Számos képpel és térképpel. 2 kötet díszkötésben K 14.—

Embrevők között. Nyolcz évi csendes-őrségi hajózás a Tolna yachton. Irta gróf Pestetics Rudolf. Számos képpel és térképpel. Díszkötésben K 7.—

A MAGYAR KÉPIRÁS UTTÖRŐI.
Irta Malonyay Dezső.
Nagy folio-alakban, 78 szöveggel és műmelléklettel és 4 facsimilével. A kezdőlapokat és záródíszeket rajzolta Nagy Sándor.
Ára bőrkötésben 5 bronzverettel és kettős csattal K 120.—
Díszes kartonkötésben K 80.—

A festőművészet remekel
Régi magyar mesterek leghíresebb alkotásainak gyűjteménye művészies színes másolatokban, magyarzó szöveggel. A bevezetést írta dr. Térey Gábor. 6 sorozat 120 gyönyörű színes kép kartonra illesztve, 6 díszes tokban K 240.—
1-1 sorozat 20—30 kép díszes tokban K 40.—

Modern festők.
Magyar és idegen művészek alkotásai. Eredeti színekben és magyarzó szöveggel. Szerkeszti dr. Térey Gábor.
Két kötetben, egy-egy kötet 12 kép díszes mappában K 40.—

Rákóczi kora
Irta Graetz György. Ára K 5.—

Remek díszmű
Tóth Béla
Gül Baba.
A kiváló író válogatott elbeszéléseit és egyéb szépirodalmi munkáit tartalmazza.
Mühlbeck K. számos szövegrajzával és remek színes képeivel.
Ára díszkötésben 25 korona.

Tompa Mihály VIRÁGREGÉK.
Pompás diszkadás. 24 aquarell virágképpel De-meekyné-Voll Irmától. Ára színes selyembőrökötésben K 50.—
Kis 4° kiadás 8 gyönyörű színnyomatu képpel, atlaszra nyomott színnyomatu díszkötésben K 16

Tóth Béla Szállóigék Lexikona
Díszes kötésben K 5.60.

Tompa Mihály összes költeményei.
Rendezték barátai: Arany János, Gyulai Pál, Lévai József és Szász Károly
Illusztrált diszkadás nagy albumalakban, több száz képpel. Ára pompás díszkötésben K 32.—

Egyetemes Irodalomtörténet
Előkelő szakfelelős közreműködésével szerkeszti **Heinrich Gústáv.**
Díszesen illusztrálva. — 5 kötetben teljes.
Megjelent az I. és II. kötet.
A teljes mű ára díszes felbőrötésben 100 kor. Egy-egy kötet díszes felbőrötésben 20 korona.

Ocskay László
II. Rákóczi Ferenc brigadérosa és a felsőmagyarországi hadjáratok 1703—1710.
Számos egykori rajzzal, műmellékletekkel, ostromtervekkel és eredeti okmányok facsimilével.
Irta Thaly Kálmán.
Második bővített kiadás 2 kötetben.
Ára díszkötésben 35 kor.

Megrendelhetők Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részv.-társ.-nál Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz.

Képeskönyvek, verseskönyvek

2-7 éves gyermekek számára.

- Mindentudó képeskönyv.** Pingálta: Faragó bácsi. Széles 8-r alkan nyíló, szemléltető képeskönyv 726 színes ábrával. Diszes színyomatu kötésben K 6.— Két részben is kapható. Egy-egy rész bekötve K 3.—
- Trefás állatkert.** Meggendorfer trefás képeskönyve. Átváltozó képekkel. Színes nyomásu kötésben. K 3.—
- Menaszéria.** Képeskönyv számos verssel. Magas 4-r alkan K 2.40.
- Képes abc.** Pósa Lajos verseivel és 32 színes képpel. Színyomatu kötésben K 1.60. Elszakíthatatlan kiadás, kemény lapokon K 2.80

MESEKÖNYVEK

5-8 éves gyermekeknek

- Egérke meséi.** Irta Tábori Róbert. Hegedüs Geiger R. rajzaival. Diszes kötésben K 2.80
- Gyermekmesék.** Irta B. Kipling. Fordította Mikes Lajos. 12 képmelléklettel. Diszes kötésben K 3.—
- Száz kis történet.** Irta Hoffmann Ferenc. 4-r alku kiadás, színyomatu bekötésben K 4.80
- Ötven kis mese.** Irta Hoffmann Ferenc. 7 színes képpel. Cím-képes kötésben K 3.—
- Álomvilág meseország.** Irta Tábori R. Hegedüs Geiger R. rajzaival. Diszkötésben K 3.20
- Gyermekmesék.** Irta Ida néni. 36 képpel. Kötve K 3.20
- 300 Esopus mese.** Az ifjúság számára átdolgozta Boross Gábor. 113 képpel. Diszes vászonkötésben K 4.—
- Tündérmesék.** Lajos bácsitól. 20 mese. Képpel. Színes bekötésben K 4.50
- Képes mesék.** Lajos bácsitól. 20 mese. Színyomatu egész oldalas képekkel. Színes bekötésben K 4.50
- Tündérország.** Lajos bácsitól. 40 mese. Gyönyörű, egész oldalas színyomatu képekkel. Diszes színes egész vászonkötésben K 9.—
- A kis regelő.** 50 új kis mese. Hoffmann F.-től. Tarka kötésben K 1.60
- Új kis regelő.** Irta Milez Béla. Képekkel. Kötve K 3.—

KIS KÖNYVTÁR

Szerkeszti Benedek Elek
Csinos piros vászonkötésben, képekkel

- Gyermek és öregek.** Irta Benedek Elek. Kötve K 1.50
- Falusi történetek.** Kötve K 2.—
- Mesék és történetek.** Kötve K 3.—
- Otthon és idegenben.** Kötve K 2.50
- Színművek és elbeszélések.** Kötve K 2.50
- Történeti elbeszélések.** Kötve K 3.—
- Történetek az iskolából.** Kötve K 3.—
- Pogány magyarok** és egyéb történetek. Kötve K 2.—
- Rajzok a diákeletről** és egyéb történetek. Kötve K 1.50
- Baróthy Lenke** és egyéb történetek. Kötve K 3.—
- Regék az északi tenger mellől** és egyéb mesék. Kötve K 2.—

A Kis Könyvtár
Szerkeszti Benedek Elek
1-92. száma külön is kapható.
Egy-egy szám ára kötve 50 fill.
Teljes jegyzékkel készséggel szolgálunk.

Az Ifjúság

Kisemberek pajtásai.

Radó Antal verseivel. Remek diszkötésben K 2.40

Flóri könyve. Irta: Bezeredy Amália. Apró versek és mesék. Számos képpel K 1.— Diszkiadás köve K 3.—

Jó gyermekek mulatsága. Képeskönyv 42 színes kép. Versekkel. Csinos kötésben K 60

MESEKÖNYVEK

8-12 éves gyermekeknek

- Mesék és regék.** Irta Karádi I. Átdolgozta Gaal M. 16 színes és számos fekete képpel. Diszes kötésben K 4.—
- Legszébb regefűzér.** Irta Bánfi János. 3 színes és számos fekete képpel. Színyomatu táblába köve K 3.—
- Tündérek között.** Irta Bánfi János. 3 fekete képpel. Színyomatu borítékba köve K 3.—
- Egyszer volt, hol nem volt.** 5 színes és számos fekete képpel. Színyomatu borítékba köve K 6.—
- Regelő tulipán.** Regék és mesék. Irta Kardos Pál. 8 színes és 2 diszkötésben K 2.80
- Magyar népmondák.** Irta Radó V. 7 színes képpel. Diszes, színyomatu kötésben K 5.60
- Mesék és elbeszélések.** Benedek Elek. 5 színes és számos a szöveg közti nyomott képpel. Diszes kötésben K 5.60
- Többsincs királyfi.** Népmese. Irta Benedek Elek. Számos színes képpel. Csinos kötésben K 3.—
- Tündérmesék.** Perrault után. 66 képpel. Diszes kötésben K 4.—
- Regék és elbeszélések.** Irta Wildermuth Otília. 4 színes képpel. Kötve K 4.—
- Legszébb magyar mesék.** Meséi Miska bácsi. Magyar művészek remek színes képpel. 4 kötetben. Egy-egy kötet diszes kötésben K 6.—
- Andersen meséi.** Ford. Mikes Lajos. Fekete és színes képekkel K 3.—
- Andersen újabb meséi.** Fordította Mikes Lajos. Fekete és színes képekkel. Csinos kötésben K 3.—
- Andersen összes meséi.** Fordította Mikes Lajos. Fekete és színes képekkel. Csinos kötésben K 6.—
- Grimm meséi.** Fordította Benedek Elek. 4 színes és számos szöveggéppel. Diszkötésben K 3.—
- Grimm válogatott meséi.** Ford. Benedek Elek. 4 színes és számos szöveggéppel. Diszkötésben K 3.—
- Grimm összegyűjtött meséi.** Fordította Benedek Elek. 8 színes és számos szöveggéppel. Diszkötésben K 5.60
- Kis Almanach.** 20 magyar író eredeti meséivel. Szerkeszti Bródy Sándor. Képekkel. Színyomatu vászonkötésben. II. évf. K 2.— III.-V. évf. egy-egy kötet K 2.40
- Ezeregy éjszaka regéi.** Átdolgozta Radó Antal. 1 színyomatu és számos szöveggéppel. Színyomatu kötésben K 6.— Diszkiadás 14 színyomatu és számos szöveggéppel. Kötve K 9.—
- Jolánka meséi.** Elbeszélések. Irta Gyöngyi Izsó. Számos képpel. Diszes kötésben K 2.50
- Bórharisnya elbeszélések.** Irta Cooper F. 5 elbeszélés az indián életből K 4.—

LEÁNYOK SZÁMÁRA

ifjúsági iratok

- Róza története.** A serdülő leányok számára. Irta Fayné Hentaller Mária. Számos képpel. Diszköt. K 4.—
- Fehér rózsza.** és egyéb történetek nagyobb leányok számára. Irta Maukseh Kornélia. Számos képpel. Diszkötésben K 8.—
- Szicklary Ilona** és más mesék. Irta Vachott Sándorné. Képekkel. Kötve K 5.60
- Lányok könyve.** Irta Wargha L.-né. Fialat leányok számára. 12 képpel. Kötve K 4.—
- Leányok tükre.** Híres magyar nők élete. Irta Beniczky né Bajza Lenke. Illusztrálta Demeczky né Volf Irma. Diszkötésben K 3.80
- Leányévek.** Elbeszélések felnöttebb leányok számára. Irta Fayné Hentaller Mária. Számos képpel. Diszes kötésben K 4.80

A természettudományok köréből

a serdültebb ifjúság számára

- Elbeszélések az állatvilág köréből.** Az ifjúság számára. Irta Földes Géza. Kötve K 2.—
- Természettudományi olvasmányok.** Irta: Hankó és Szerényi. Számos képpel. Diszkötésben. I. kötet K 4.80, II. kötet K 4.40
- Ifjúsági olvasmányok.** Irta Szerényi H. (A természettudományi olvasmányok III. kötet.) Számos képpel. Diszes kötésben K 3.60
- Universum.** Összeállította Hankó Vilmos dr. Érdekes és tanulságos olvasmányok gyűjteménye, a természettudomány, föld-, néprajz, félföldtan, tanulmányok stb. köréből. Illusztráltak: Belloni L. és Tull Odón festőművészek. Két sorozat. Egy-egy kötet diszes kötésben K 8.50
- A természet könyve.** Irta Bernstein A. Ot kötetben, kötve K 26.—
- Rajzok a természet köréből.** Irta Pallagi J. Képekkel, kötve K 2.—
- Képes természetrajz.** Irta: Papp Janos. Számos képpel. Kötve K 7.20
- Utazás a természetben.** Irta Platz Bonifác. Számos képpel. Színes kötésben K 4.—
- Állatvilág** pillanati fényképekben. Szerkeszti dr. Szerényi Hugó. Diszes albumkötésben K 20.—

Ifjúság Könyvtára

elbeszélések gyűjteménye
kötetenként 4-4 képpel. Kötve

- Hoffmann Ferenc. Jót jóért K 1.—
- Rossz lelkiismeret K 1.—
- Elvesztett fiu K 1.—
- Barátság áldozata K 1.—
- Mosdóssy J. Szalmaszál és egyéb elbeszélések K 1.—
- Szeretemhegyi T. Balassa-halom K 1.—
- Pábirinta-Madszar. Finn elbeszélések K 1.—

A boldogulás útja.

Irta Smiles-Schramm.

A magyar viszonyokhoz alkalmazta Kárfy Odón. dr. Toll Ö. rajzaival. Diszes kötésben K 2.60

Karácsonya

VERNE GYULA

legkedveltebb regényei

TÖRTÉNELMI IFJUSÁGI IRATOK

- A legnagyobb magyar.** Irta Tóth Sándor. Számos képpel. Diszes kötésben K 4.—
- A kard és a lant hőse.** Regényes történet. Irta Gaal Mózses. Széchy Gyula 34 rajzával. Diszkötésben K 4.—
- A magyar nemzet története** regényes korrajzokban. Irta Jókai Mór. 3 kötetben. Vaszonkötésben. I. köt. K 7.— II. köt. K 6.— III. köt. K 6.—
- II. Rákóczy Ferenc.** Irta Jósika Miklós. Az ifjúságnak átdolgozta Gaal Mózses. Goró rajzaival. Diszkötésben K 4.40
- Dáma.** Történeti körkép. Irta Baksay Sándor. Kimmach László eredeti rajzaival. Diszkötésben K 6.—
- Német hősmojdos.** 15 képpel. Diszes kötésben K 4.—
- Bácsy Jakab.** Regényes történet a XVII. század hajdúvilágából. Irta Dely Thury Gyula 15 rajzával. Diszes kötésben K 3.60
- Durward Quentin.** Scott Walter világhírű regényét az ifjúság számára átdolgozta Telekes Béla. 8 színes képpel. Diszkötésben K 3.—
- Történelmi életrajzok.** Irta Vaszary K. 14 képpel. Színyomatu kötésben K 5.60
- Odysseus kalandjai.** Irta Kempf József. Képekkel. Kötve K 2.—
- Fekete király.** Történeti elbeszélés. Irta Földes Géza. Számos képpel. Diszes kötésben K 4.—
- Görög regék.** Irta Cox György. Fordította Komáromy Lajos. 90 képpel. Vaszonkötésben K 7.—
- Elbeszélések a római világból.** Az ifjúság számára írta H. Puluszky Polyxena. Színyomatu kötésben K 3.20
- Elbeszélések a görög világból.** Az ifjúság számára írta H. Puluszky Polyxena. Színyomatu kötésben K 3.20
- Csontos Szigfrid és Berni Detre.** Irta Gaal Mózses. Két elbeszélés. 49 képpel. Csinos kötésben K 2.—
- Ezer év.** Képek a magyar nemzet történetéből. Irta Baróty Lajos. Számos képpel. Színyomatu kötésben K 3.—
- Hun és magyar mondák.** Irta Gaal Mózses. Gyulay László rajzaival. Diszkötésben K 6.—
- Hűségés mind a sárg.** Történeti elbeszélés. Irta Gaal Mózses. Goró Lajos rajzaival. Vaszonkötésben K 4.—

LEÁNYOK SZÁMÁRA

ifjúsági iratok

- Szőcske kisasszony.** Regény fiatal leányok számára. Irta Tóth Sándor. Diszkötésben K 4.20
- Fekete Kató** és más elbeszélések. Irta Fayné Hentaller Mária. Számos képpel. Diszkötésben K 5.—
- Erdély nagyasszonya.** Krónikás történet magyar leányok számára. Irta Tóth Sándor. Pataky László rajzaival. Színyomatu kötésben K 4.80
- Egy rút kis leány** története és más elbeszélések. Irta Büttner Lina. Goró L. rajzaival. Diszkötésben K 5.—
- Futri Kata.** Elbeszélés. Helm után átdolgozta Gaal Mózses. Neogrady Antal 34 rajzával. Diszköt. K 5.20
- Szent Erzsébet élete.** Irta Lázár Gyula. Illusztrálva. Diszes kötésben K 2.40

UTAZÁSOK

föld- és néprajzi ifjúsági iratok

- Utirajzok és tanulmányok.** Irta Jászai Rezső. Számos képpel. Vaszonkötésben K 3.—
- Kolumbusz Kristóf.** Amerika felfedezése. Számos szövegrajzzal. Diszkötésben K 4.80
- Utazásom Szicília és Malta-szigetén.** Számos képpel. Irta Erdőli Béla. Diszkötésben K 5.60
- A Szentföldön.** Irta Erdőli Béla. Utirajzok. Számos képpel. Diszkötésben K 5.60
- A Fáraók országában.** Irta Erdőli Béla. Számos képpel. Diszkötésben K 5.60
- Utazás a föld körül 80 nap alatt.** Irta Verne Gyula. Diszes egész vászonkötésben K 2.—
- Egy tutaj története.** Ifjúsági regény. Irta Rákosi V. Illusztrálta Gergely Imre. Diszes kötésben K 4.20
- Velence.** 12 képpel. Az ifjúságnak írta de Gerando Attila. 10 képpel. Vaszonkötésben K 2.40

- A világ ura.** Vaszonkötésben K 4.50
- Az Antillák világa.** Vaszonköt. K 4.20
- Grant kapitány gyermekel.** 172 képpel. Vaszonkötésben K 7.20
- Utazás a tenger alatt.** 107 képpel. Vaszonkötésben K 3.60
- A rejtelmes sziget.** Három részben. 139 képpel. Vaszonkötésben K 4.80
- Strogoff Mihály utazása Moszkvától Irkutskig.** 82 képpel. Vaszonkötésben K 4.—
- Utazás a föld körül 80 nap alatt.** 51 képpel. Vaszonkötésben K 4.—
- A Robinsonok iskolája.** 46 képpel. Vaszonkötésben K 3.60
- Utazás a holdba.** 43 képpel. Vaszonkötésben K 3.20
- Utazás a hold körül.** 42 képpel. Vaszonkötésben K 3.20
- Servadac Hector kalandos utazása a naprendszeren át.** 94 képpel. Vaszonköt. K 4.—
- Öt hét léghajón.** Utazás Afrikában. 78 képpel. Vaszonkötésben K 4.40
- Dél csillaga.** A gyémántok hazája. 30 képpel. Vaszonkötésben K 4.—
- Kérbán a vasszejű.** Vaszonköt. K 5.20
- A lángban álló sziget tenger.** 47 képpel. Vaszonkötésben K 3.60
- A bundák hazája.** Két kötetben. 102 képpel. Vaszonkötésben K 4.40
- Hatteras kapitány kalandjai.** 255 képpel. Vaszonkötésben K 5.20
- Utazás a föld központjára felé.** 58 képpel. Vaszonkötésben K 4.—
- A hódító Robur.** Regény. 44 képpel. Vaszonkötésben K 3.60
- Az úszó város.** — **Az ostromzáron keresztül!** 42 eredeti rajzzal. Vaszonkötésben K 3.20
- Az úszó sziget.** Regény. 79 képpel. Vaszonkötésben K 5.20
- Egy kínai viszontagság Kínában.** Benett 52 eredeti rajzával. Vaszonkötésben K 3.20
- A Jangada.** Nyolcezszáz mérföld az Amazonon. 72 képpel. Vaszonkötésben K 4.80
- Sándor Mátyás.** Regény. Benett L. 115 eredeti rajzával. Vaszonkötésben K 6.40
- A zöld sugár.** 44 képpel. Vaszonkötésben K 3.20
- Két évi vakáció.** 90 képpel. Vaszonkötésben K 5.—
- Világfelfordulás.** 34 képpel. Vaszonkötésben K 3.50
- Várkastély a Kárpátokban.** 39 képpel. Vaszonkötésben K 3.50
- Egy sorsjegy 9672-ik szám.** 38 képpel. Vaszonkötésben K 3.50
- A tizenöt éves kapitány.** 59 képpel. Vaszonkötésben K 4.40
- Éjszaka a dél ellen.** 85 képpel. Vaszonkötésben K 5.50
- Cascabel Caesar.** 84 képpel. Vaszonkötésben K 5.50
- Három orosz és három angol kalandja.** 50 képpel. Vaszonkötésben K 5.20
- A Bégum ötszáz milliója.** — **A Bounty lázadója.** Vaszonkötésben K 3.50
- Az új hazában.** 65 képpel. Vaszonkötésben K 4.50
- Különös végredelet.** 60 képpel. Vaszonkötésben K 5.50
- Fekete indiák.** 43 képpel. Vaszonkötésben K 4.50
- A csetvadászok.** 28 képpel. Vaszonkötésben K 3.50
- Város a levegőben.** 37 képpel. Vaszonkötésben K 4.—
- Dr. Ox theoriája.** — **Teletés Grönlandban.** — **Zakariás mester.** — **Dráma a levegőben.** Vaszonkötésben K 4.—
- Antifer mester csodálatos kalandjai.** 76 képpel. Vaszonkötésben K 7.20
- Bombarnac Claudius.** 54 képpel. Vaszonkötésben K 5.20
- Az Orinocon fölfelé.** 49 képpel. Kötve K 4.80
- Dardentor Clovis.** 46 képpel. Vaszonkötésben K 5.20
- Senki fia.** Regény. 83 képpel. Vaszonkötésben K 7.20
- Branicanné asszonyság.** 82 képpel. Vaszonkötésben K 7.50
- A «Cynthia» hajótöröttjei.** 40 képpel. Vaszonkötésben K 3.60
- A francia zászló.** 40 képpel. Vaszonkötésben K 4.—
- A jégphynx.** 66 képpel. Vaszonkötésben K 5.20
- Névtelen család.** 80 képpel. Vaszonkötésben K 6.40
- Haza, Franciaországba!** Gil Braltar. 38 képpel. Vaszonkötésben K 4.40

LEGSZÉBB AJÁNDÉK

a 15-18 éves ifjúságnak

- Petőfi Sándor** összes költeményei. Bevezette Ferenczy Z. Két kötet. Diszkötésben K 4.40
- Kisfaludy Sándor** összes költeményei. Bevezette Ferenczy Z. Két kötet. Diszkötésben K 12.—
- Shakspeare remekai.** Bevezette Alexander Bernát. Illusztrálva. Három diszkötésben K 18.—
- Molière remekai.** Bevezette Haraszti Gyula. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Tóth Kálmán** válogatott munkái. Bevezette Endrődi Sándor. Diszkötésben K 6.—
- Berzsenyi Dániel** válogatott munkái. Bevezette Váczy J. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Homeros Iliasa.** Fordította Kemény Lajos. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Schiller** költeményei. Fordította Dóczy Lajos. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Tóth Ede** munkái. Bevezette Várady Antal. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Kisfaludy Károly** munkái. Bevezette Bánóczy József. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Kölcsey Ferencz** válogatott munkái. Bevezette Jancsó Benedek. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Kazinczy Ferencz** válogatott munkái. Bevezette Balassa József. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- A régi magyar költészet.** Bevezette Ferenczy Zoltán. Illusztrálva. Két diszkötésben K 12.—
- Leopardi és Musset** költeményei. Radó Antal. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Garay János** válogatott költeményei. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Csokonai** válogatott munkái. Bevezette Bánóczy József. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Zrinyi M.** válogatott munkái. Bevezette Négyessy László. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Széchenyi István gr.** válogatott munkái. Bevezette Beóthy Zoltán. Illusztrálva. Két kötet. Diszkötésben K 12.—
- Mikes Kelemen** törökországi levelei. Kiadta, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta dr. Császár Elemér. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Deák Ferencz** válogatott munkái. Kiadta, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Ferenczy Zoltán. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Firdüsi Sahnáméból.** Feridun és fia. — Szijavus. — Zal és Rudabé. Fordította és bevezetéssel ellátta Radó Antal. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—
- Homeros Odysseiája.** Az eredeti fordította Kemény (Kempf) József. Illusztrálva. Diszkötésben K 6.—

Karácsonyi és ujévi ajándék

REMEKIRÓK képes kiadása

A Remekírók képes könyvtára. Szerkesztő Radó Antal, külön kapható kötetek díszkötésben. Életrajzi bevezetéssel és jegyzetekkel.

Berzsenyi Déniel válogatott munkái K 6.—
 Csokonai válogatott munkái K 6.—
 Deák Ferenc válogatott munkái K 6.—
 Firduszli A. Salmából K 6.—
 Garay János válogatott munkái K 6.—
 Homeros Iliás K 6.—
 Odysseia K 6.—
 Kazinczy Ferenc válogatott munkái K 6.—
 Kisfaludy Károly válogatott munkái K 12.—
 Kisfaludy Sándor összes költeményei K 12.—
 Kölcsey Ferenc válogatott munkái K 6.—
 Leopardi és Musset költeményei K 6.—
 Mikos Kelemen Törökországi levelei K 6.—
 Molnár remekírói K 6.—
 Petőfi Sándor összes költeményei K 10.—
 Régi magyar költészet 2 kötet K 12.—
 Schiller költeményei K 6.—
 Shakspeare remekírói 3 kötet K 18.—
 Széchenyi István gr. művei K 12.—
 Tóth Kálmán válogatott költeményei K 6.—
 Zrínyi Miklós válogatott munkái K 6.—

Magyar költők nyolczadrétű díszkiadása

Pompás, egyöntetű díszkötésben, aranytűszel. Kritikai összkiadások, jegyzetekkel és életrajzi bevezetéssel ellátva.

Arany János összes munkái, hátrahagyott iratai levelezése 12 kötet K 100.—
 Arany László összegyűjtött művei 5 kötet K 35.—
 Bajza József összes munkái 6 kötet K 40.—
 Czuczor Gergely összes költői művei 3 kötet K 20.—
 Garay János összes munkái 5 kötet K 32.—
 Gyulai Pál összes munkái 6 kötet K 38.—
 Tompa Mihály összes költeményei 4 kötet K 30.—
 Vajda János költeményei K 9.—
 Vörösmarty Mihály összes munkái 8 kötet K 60.—

Összes művek

Magyar Remekírók. Kis nyolczadrétű teljes egyöntetű kiadása díszkötésben.

Arany János összegyűjtött munkái 7 kötet K 40.—
 Arany László összegyűjtött művei 5 kötet K 35.—
 Bajza József összes munkái 6 kötet K 40.—
 Czuczor Gergely összes költői művei 3 kötet K 20.—
 Kisfaludy Károly minden munkái 6 kötet K 20.—
 Kisfaludy Sándor minden munkái 8 kötet K 30.—
 Kölcsey Ferenc minden munkái 6 kötet K 32.—
 Tompa Mihály összes költeményei 4 kötet K 30.—
 Virág Benedek minden munkái 3 kötet K 16.—
 Vörösmarty Mihály összes művei 6 kötet K 24.—

Idegen költők díszes kiadása

Anthologia a XIX. század francia lírájából 2 kötet K 9.50
 Aristo Örvöngő Loránja. Félbörkötés K 10.—
 Burns R. költeményei K 7.20
 Firduszli Sziyavusz K 3.60
 Zai és Rudabé K 2.40
 Feridun és fiai K 3.20
 Goethe Herman és Dorottya 8 fénynyomattal K 5.—
 Goethe költeményei K 11.—
 Idegen költők albuma K 10.—
 Kalidasa Szakuntala K 4.—
 Leopardi összes lírai költeményei K 4.80
 Lessing Böles Nátán K 4.—
 Longfellow költeményeiből K 4.—
 Moore Tamás Lalla Roukh K 4.—
 Musset költeményeiből K 3.—
 Nala és Damajanti K 3.—
 Négy orosz költő (amateurkötés) K 6.—
 Olasz költők K 3.20
 Petrarca összes szerelmi szonettjei K 4.80
 Schiller költeményei K 4.—
 Svéd költők K 5.60
 Tennyson király-idylljei K 6.—

ARANY JÁNOS BALLADÁI

Royal folio facsimile kiadás Zichy Mihály rajzaival Remek díszkiadás

Az összes 24 ballada fényes amateur félbörkötésben K 170.— Díszes vászonkötésben K 150.—

Külön kiadások pompás díszkötésben.

Óneprontók, Hidavatás, Török Bálint, Zách Klára K 36.—
 Tengerei-hántás, Egri leány, Éjféli párba, Vörös Rébék, Szöke Panni, Árva fiú, Endre királyfi, Szibinyai Jank, Mész románca K 60.—
 Ágnes asszony, V. László, Mátyás király, Tetemre hívás, Bor vitéz, Walesi bárdok, Óneprontok, Török Bálint, Hidavatás, Zách Klára, Rakócyné, Szondi két apródja, Bot hajnok, Rozgonyiné, Pázmány lovag K 96.—

KÖLTŐK ALBUMA Jelenkori magyar költők verseiből

Összeállította Radó Antal.

Nagy negyedréta alu diszmű 33 elsőrangú művész számos závegyszerrel díszítve és 28 heliogravur műmelléklettel K 56.—

Pompás magyar stílus díszkötésben K 15.—
 Kis 49 albumkiadás képekkel, díszkötésben K 10.—
 89-alaku díszkiadás K 6.—
 Kis 89-alaku aranyozott díszkötés K 9.—
 Emlékkiadás selyembetettel K 9.—

DÓCZI LAJOS munkái

Első végleges kiadás.

Tíz pompás cabinet alaku díszkötésben K 80.—
 Csók, Vigjáték díszkötésben K 7.—
 Faust, Goethe tragédiája K 9.—
 Széchy Mária, Színmű K 7.50
 Carmela, Elbeszélések K 7.—
 Beszélyek és vázlatok K 7.—
 Schiller költeményei K 9.—
 Utolsó szerelem, Vigjáték K 7.50
 Schiller, Két kötet K 15.—
 Goethe költeményei K 11.—

SZINMŰVEK díszkötésben.

Shakspeare színművel. Alkmalaku képes díszkiadás, angol művészek rajzaival, 35 színdarab 6 kötetben, 600 képpel. Díszkötésben K 100.—
 Shakspeare színművel. 89 alaku kiadás 6 díszes vászonkötésben K 30.—
 Hymfy dalai. Irta Berzók Árpád. Vigjáték 2 felvonásban. R. Hirsch Nelli rajzaival. Díszes amateurkötésben K 20.—
 Ellinor királyleány. Irta Dóczy Lajos. Vigjáték. Díszkötésben K 5.—
 Vegyes párok. Irta Dóczy Lajos. Színmű. Díszkötésben K 6.—
 Baesányi. Irta Fényes Samu. Színmű. Díszkötésben K 3.60
 Iphigenia Taurisban. Irta Goethe Tragedia. Díszkötésben K 4.—
 Bernabéni Minna. Irta Lessing G. E. Vigjáték 12 képpel. Díszkötésben K 4.80
 Színművek. Irta Rákosi Jenő. Díszkötésben K 6.—
 Nero anyja. Irta Tardos (Krenner) Victor. Tragedia. Díszkötésben K 4.40

KÖLTEMÉNYEK

Arany János kisebb költeményei. 2 kötet. Elzevir gyémántkiadás. Díszkötésben K 10.80
 Kis 89 kiadás. Díszkötésben K 6.40
 149 kiadás. Díszkötésben K 5.—
 Toldi, Toldi szerelme, Toldi esteje. Irta Arany János. 89 kiadás. Díszkötésben K 8.—
 149 kiadás. Díszkötésben K 5.—
 Öszikék. Irta Arany János. Elzevir kiadás. Díszkötésben K 3.60
 Arany és Petőfi levelezése. Díszkötésben K 5.20
 A délibábok hőse. Irta Arany László. Amateur kötésben K 9.—
 Remény, emlékezet. Irta Bartók L. Díszkötésben K 4.—
 Ujabb költemények. Irta Bartók L. Díszkötésben K 4.—
 Csató Pál. Szépirodalmi munkái. K 8.—
 Köve K 8.—
 Debreceni M. Költői művel. 2 kötet. K 14.—
 Költemények. Irta Dóczy Lajos. Díszkötésben K 6.40
 Árnayk és sugarak. Irta Fekete Sándor. Díszkötésben K 4.—
 Költemények. Irta Gyulai Pál. 2 kötet. Díszkötésben K 12.—
 Himfy szerelmei. Irta Kisfaludy Sándor. Díszkötésben K 4.—
 Első könyvem. Irta Lampert Géza. Díszkötésben K 5.—
 Ujabb költemények. Irta Lávay József. Díszkiadás K 5.—
 Összes költemények. Irta Lávay József. 2 kötet. Díszkötésben K 10.—
 Dalok és történetek. Irta Radó Antal. Díszkötésben K 3.60
 Kiseb költemények. Irta Szász K. 2 kötet. Díszkötésben K 10.—
 Jó és rossz napokból. Irta Török László. Díszkötésben K 4.—
 Költemények. Irta Vajda János. Díszkötésben K 9.—
 Dalok. Irta Vargha Gyula. Díszkötésben K 4.—
 A honvéd világból. Irta Zalár József. Díszkötésben K 5.—

VAS GEREBEN összes regényei.

Illusztrált díszkiadás. 13 kötet díszkötésben ára 72 kor. 80 fill.

1. A régi jó idők K 5.60
 2. Nagy idők, nagy emberek K 5.60
 3. Póros atyafiak K 5.60
 4. A nemzet napzsámorai K 5.60
 5. Egy alispán K 5.60
 6. Garasos arisztokracia K 5.60
 7. Tekintetes urak K 5.60
 8. Jurátus élet K 5.60
 9. Életunt ember K 5.60
 10. Dixl. Adomák K 5.60
 11. II. József császár és kora K 5.60
 12. Partagi képek. Tormagyökerek K 5.60
 13. Vas Gereben élete. Irta Barabás Abel K 5.60

JAKAB ÖDÖN munkái

Árgirus. Tündérmese 4 énekben. 8 fénynyomattal képpel. Díszkötésben K 40.—
 Élet. Elbeszélések. Füze K 2.—
 Falu. Elbeszélések. Kinnach rajzaival. Díszkötésben K 5.60
 Hangok az ifjuságból. Költemények. Díszkötésben K 5.60
 Komédiák. Elbeszélések. Díszkötésben képekkel K 5.60
 Nyár. Költemények. Díszkötésben K 4.50
 Phenő. Elbeszélések. Noagrdy rajzaival. Díszkötésben K 5.60
 Pásztorlázok. Költemények. Díszkötés K 4.—
 Szilágyi és Hajmási. Külö beszély. Noagrdy képeivel. Díszkötésben K 3.60

BENICZKYNÉ regényei

A fátyn títka. Díszkötésben K 3.—
 Végzetes tévedés. 2 kötet. Díszkötésben K 6.—
 Az élet könyve. Díszkötésben K 3.40
 Hiúság. 2 kötet. Díszkötésben K 5.20

TÓTH KÁLMÁN összes költeményei.

Életrajzi bevezetéssel ellátva Endrődy Sándor. Két díszkötésben Ára 16 korona.

Gyulai Pál költeményei R. Hirsch Nelli rajzaival.

Rendkívül díszes kiadás, pergament-kötésben. 19 századbeli antiqueveretű díszítéssel, csatlós vagy elefantcsontszerrű kötésben selyemre nyomtatott ezimképpel, finom cartonban, 19 heliogravurrall és 9 autolyfpával külön papíron. Ára 65 korona.

Vezércsillagok.

Velős mondatok és költői gondolatok hazai és külföldi remekírók műveiből. 4. javított és bővített kiadás. Nagy 8-rét alak. — Ára amateurfélbörkötésben K 14.—

Hires szerelmek.

50 képpel. — Kék habos selyemkötésben, arany-szegélyvel K 10.—

Hires asszonyok.

Vázlatok a világtörténet nevezetes nőalakjairól. — 50 művészi képpel. — Vörös habos selyemkötésben, aranysegélyvel K 10.—

VÖRÖSMARTY Epikai költeményei

Díszkötésben 5 kor.

Lyrical költeményei

Díszkötésben 5 kor.

Magyar Regényírók képes kiadása.

A legértékesebb magyar regények egyöntetű 60 kötetben. Szerkesztő Mikszáth Kálmán. Mintegy 1000 művészi illusztrációval 60 kötet díszes kötésben 300 korona.

Remekírók Képes Könyvtára Szerkesztő Radó Antal.

A magyar és a világtudomány kincsesháza. Elsőrangú hazai és külföldi művészek képeivel. 50 kötet díszkötésben 250 kor. Egy-egy sorozat 7 kötet, 35 kor. Eddig öt sorozat (35 kötet) jelent meg.

Magyar Remekírók A magyar irodalom főművei

A teljes 55 kötetes munka ára díszes vászonkötésben 220 korona. Egy-egy sorozat, 5 kötet ára 20 korona.

KÖLTEMÉNYEK 1905 223

52. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, DECEMBER 24.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A 'Világkronika'-val negyedévenként 80 fillérral több. Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldj is csatolandó.

MISZTERIUMOK.

M A KÉPVESELŐHÁZI fiókomtól is búcsút vettem, mert hát ki tudja, látom-e még valaha? Elhoztam a leveleimet, melyeket oda kaptam, s azok közt turkálva otthon, szemembe ötlött az egyik, a melyre pro memoria ezt a szót jegyeztem kék ceruzával: «Miszteriumok.» Ejnye, lássuk csak! Hátha valami karácsonyi miszteriumok, — alkalmi théma az ünnepekhez. Átfutom és azt találok, hogy miszteriumok ugyan, de a karácsonnyal csak annyiban vannak összekötötésben, a meny nyiben a kapzsi emberek a pénzét maguk között «Krisztus»-nak Livják. Különb az egész egy naiv első osztálybeli gimnázistának a hozzám szóló levele, melyet érdemes közzétenni. A kópé meglehetősen utánozza a stylusomat, a mint azt az olvasó is láthatja, s merem mondani, hogy van benne némi tehetség. A levél már a múlt hónapban kelt és így hangzik:

Kedves képviselő bácsi! Mikor az édes apám néhány hét előtt idehozott Fogarásról nagyapáékhoz (a nagyapó nyugalmazott járásbíró), hogy itt Pesten járjak iskolába, így szólt hozzám: «Ha pedig valamit nem tudsz, vagy valamire szükséged van, fordulj a képviselőnkhez.»

Hát azért fordulok magához, mert máris két titokzatos dolog kóvályog a fejemben rövid iskolai pályám óta, a mit nem tudok felfogni. A bácsi talán tudja, mert gondolom, hogy okos ember lehet, minthogy minden szavát kinyomtatják.

Az egyik megfoghatatlan dolog bácsikám az, hogy a bibliai történet szerint az első napon teremté Isten a mennyet, földet és így szólt: «Legyen világosság.» És lett világosság — teszi hozzá a biblia. Hát ez eddig jó is lett volna, de valamivel tovább azt mondja a biblia: «A negyedik napon teremté Isten a napot, holdat és csillagokat.» És most lesz már homályossá a dolog. Mint lehetett mindjárt az első napon világosság, ha a csillagokat, a napot és holdat csak negyednapon teremté az Istenke? Sokat töprengtem én e fölött s hova-tovább mindjobban belezavarodom.

Nagyapótlól kérdezősködtem s ő így szólt: — Lehet, hogy az egész bibliát csak a papok gondolták ki és rosszul gondolták ki. Megütöttem, megbotránkoztam, mire a nagyapa visszakapált:

MADONNA A GYERMEK JÉZUSSAL.